

AZ ELTE EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT 2015. ÉVI BESZÁMOLÓJA

A Könyvtárvezetők éves jelentései alapján összeállította: Kálóczi Katalin, Székelyné Török Tünde, Varga Klára.

Elfogadta: ELTE Könyvtári Tanács

Hely, idő: Budapest, 2016. február 26.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
I. Bevezetés.....	4
II. Kiemelt feladatok.....	5
Gyűjteményszervezés.....	5
Tartalomszolgáltatás.....	5
Adatbázisok.....	5
Egypontos tartalomszolgáltatás.....	6
ELTE Digitális Intézményi Tudástár (EDIT).....	6
Magyar Nemzeti Digitális Adattár (MaNDA) – országos Digitalizálási Közmunkaprogram..	6
Kommunikáció.....	7
Integrált Könyvtári rendszer.....	7
Csatlakozás hazai és nemzetközi adatbázisokhoz.....	8
MTMT, tudománymetria, kutatástámogatás.....	9
Informatikai infrastruktúra.....	10
Egyetemi Könyvtár.....	10
Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	10
Közbeszerzés.....	11
Hazai és nemzetközi tudományos és szakmai együttműködés.....	11
Kiadványcsere.....	11
Műtárgyak kölcsönzése.....	12
Erasmus.....	12
Gyakornoki program.....	12
Tanulmányutak, nemzetközi tapasztalatok, továbbképzések.....	13
Minőségbiztosítás.....	14
III. Tevékenység, eredmények, mutatók.....	14
Szervezet, személyi állomány, feladatellátás.....	14
Szervezeti, igazgatási kérdések - Egyetemi Könyvtár.....	14
Szervezeti, igazgatási kérdések - Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	15
Létszám gazdálkodás – Egyetemi Könyvtár.....	17
Létszám gazdálkodás – Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	18
A könyvtárosok bérezése, juttatása, elismerése – Egyetemi Könyvtár.....	19
A könyvtárosok bérezése, juttatása, elismerése – Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	20
Költségvetés, pályázatok, saját bevételek.....	20
Egyetemi Könyvtár.....	20
Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	21
Üzemeltetés.....	22
Egyetemi Könyvtár.....	22
Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	23
Állományszervezés.....	23
Gyűjteményfejlesztés – Egyetemi Könyvtár.....	23
Gyűjteményfejlesztés – Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	25
Állományellenőrzés – Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	28
Raktározás, állományvédelem – Egyetemi Könyvtár.....	29
Raktározás, állományvédelem – Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	29
Könyvtárhasználat.....	30
Személyes használat – Egyetemi Könyvtár.....	30
Személyes használat – Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	31

Könyvtárközi kölcsönzés, Országos Dokumentumellátó Rendszer - Egyetemi Könyvtár ...	33
Könyvtárközi kölcsönzés, Országos Dokumentumellátó Rendszer - Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	34
Szolgáltatásfejlesztés – Egyetemi Könyvtár	35
Szolgáltatásfejlesztés – Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	36
Rendezvények, marketing – Egyetemi Könyvtár	36
Rendezvények, marketing – Egyetemi Könyvtári Szolgálat.....	37
Képzés, oktatás, szakmai közélet, publikációk, elismerések	38
IV. Melléletek	41
1. sz. melléklet – Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat éves statisztikai adatai	42
2. sz. melléklet – A kari könyvtárak szöveges beszámolóí.....	43
3. sz. melléklet – Az Integrált Könyvtári Rendszer Almunkabizottságainak összesített beszámolója	44
4. sz. melléklet – Kiadványcsere az Egyetemi Könyvtárban	45
5. sz. melléklet – 2015. évi műtárgy kölcsönzések listája az Egyetemi Könyvtárban	46
6. sz. melléklet – Az Egyetemi Könyvtár szervezeti organogramja.....	47
7. sz. melléklet – Rendezvények, előadások, szervezői munkák az Egyetemi Könyvtárban	48
8. sz. melléklet – Publikációk	51

I. Bevezetés

Az ELTE Egyetemi Könyvtári Szolgálat (EKSZ) tagkönyvtárai sok szempontból különböznek: megosztott a fenntartás, szétszórt a földrajzi elhelyezkedés, különbözik az ellátandó felhasználók köre, erősen eltérő a tagkönyvtárak finanszírozási adottsága, az adott tagkönyvtár feladataihoz szükséges könyvtárosi létszám elégségsége is eltérő, így a munkatársak leterheltsége is különbözik könyvtáranként, és elmondható, hogy különböző a könyvtárosok felkészültsége is, és az infrastrukturális adottságok, feltételek is eltérőek.

Az EKSZ a fenntartás megvalósulása szempontjából történetileg széttagolt, amelyen a 2015-ben megvalósuló kancellári rendszer bevezetése sem javított. A kancellári rendszer bevezetése után, az ELTE SZMR szerint (elfogadva 2015 áprilisában, utolsó módosítás 2016.01.01.) az egyetem mátrix szervezetet állított fel: a szervezeti kereteket felügyeleti, szakmai felügyeleti és más hatásköri jogosultságok törlik meg, ívelik át. A rektori-kancellári vezetés a könyvtárakat érintően az ELTE-n úgy valósult meg, hogy a különböző szervezeti egységek könyvtárainak fenntartói jogosultságát a kancellár nem vonta magához. Az Egyetemi Könyvtár a rektori ágazathoz tartozik, a karok és más szervezeti egységek esetében a könyvtárak tekintetében a kancellár átruházta a fenntartói jogokat a rektorra, ő pedig az adott szervezeti egység vezetőjére. Az Egyetemi Könyvtár (EK) könyvtárosainak munkáltatói jogát az EK főigazgatójának adta tovább, a többi szervezeti egység könyvtárosainak munkáltatói jogát pedig az adott szervezeti egység vezetőjének. A kari könyvtárak vezetőinek tekintetében az EK főigazgatója másodlagos munkairányítási jogkörrel, a kinevezésükhöz pedig egyetértési joggal rendelkezik. Az Egyetemi Könyvtár főigazgatója munkáltatója a rektor, a munkairányítási jogkört pedig a rektor alá tartozó Rektori Koordinációs Központ vezetője gyakorolja. Ugyanakkor a könyvtárak szakmai felügyelete is megoszlik, az EK szakmai felügyelője a tudományos ügyek rektorhelyettese, a hálózati tagkönyvtárak szakmai felügyeletét pedig az EK főigazgatója látja el. Az Egyetemi Könyvtár tekintetében az ingatlangazdai, és gazdálkodási feladatok és hatáskörök is megosztottak, részben a rektor alá tartozó Rektori Koordinációs Központ, más tekintetben a Kancellária alá tartozó Igazgatóságok (Műszaki Főigazgatóság, Gazdasági Főigazgatóság, Emberi Erőforrás Igazgatóság) rendelkeznek keretgazdai és ellenjegyzési jogosultságokkal.

Felvetődik a kérdés, hogyan tud a könyvtári szolgáltatás egységes elvek szerint megjelenni az ELTE-n?

A híd a mátrixban - keskeny palló a szakadék fölött – az Egyetemi Könyvtári Szolgálat, amely 2011-ben alakult, és amelynek feladata az egyetemen működő könyvtárak szakmai együttműködésének összehangolása.

Az EKSZ „központi szervezete”, lelke a Könyvtári Tanács, amelynek feladata a szakmai működés összehangolása, a szolgáltatások egységesítése, a közös katalogizálás, közös adatbázisok építése, a minőségirányítási elvek megvalósításának koordinálása az EKSZ SZMSZ-e és a KT Ügyrendjében megfogalmazottak szerint. A Könyvtári Tanács a hétköznapiakban is jól működik, a közös feladatok elvégzésére Munkabizottságokat és munkacsoportokat alakított ki, amelyek éves terv szerint dolgoznak, és amelyekben a különböző tagkönyvtárak könyvtárosai együttműködnek.

Közös beszámolóink* tükrözi a felvázolt helyzetet, de megmutatja azt is, hogy az Egyetem iránt lojális, és a könyvtáros szakma iránt elkötelezett munkatársak erőfeszítései

---

* Adatszolgáltatás hiánya miatt az Informatikai Kar Kari Könyvtárának adatai mind a szóveges beszámolóból, mind a mellékletekben található táblázatokból hiányoznak. A Társadalomtudományi Kar Némedi Dénes Kari Könyvtárának tevékenységét pedig kizárólag a számszerű adatok tükrözik (ld. 1. sz. mellékletekben) a szóveges beszámoló határidőn túli beküldés miatt.

nyomán jelentős eredmények születtek 2015-ben az ELTE-n a könyvtári ellátás és a szolgáltatások fejlesztése területén.

II. Kiemelt feladatok

Gyűjteményszervezés

A költségvetési keret növekedésének eredményeképpen az Egyetemi Könyvtár állománya az előző évekhez viszonyítva jelentős mértékben gyarapodott. Emelkedett a kurrens kiadványok beszerzése, valamint lehetővé vált a könyvtár gyűjtőkörébe tartozó, de anyagi források hiánya miatt a korábbi időszakokban félbehagyott gyűjtemények kiegészítése.

2014-hez viszonyítva csaknem 100%-kal növekedett az új kiadású könyvek beszerzésére fordított összeg, ezen belül elsősorban a világnyelveken megjelenő, külföldi kiadású szakkönyvek beszerzésére fordítható keret. A költségvetési megszorítások miatt 2003 második felében jelentős előfizetéseket kellett lemondanunk, amelyek pótlására azóta sem tudott sor kerülni. Az idei évi dokumentum beszerzésre biztosított keret lehetővé tette a kutatók számára leginkább keresett standing orderek (tudományos periodikus kiadványok) visszamenőleges beszerzését. Ennek különösen nagy jelentősége van, mivel az Egyetemi Könyvtár tradicionális gyűjtőköre miatt ezek a kiadványok sok esetben kizárólag az ELTE-n kerültek beszerzésre Magyarországon. A költségvetési keret mellett a központi támogatások (Országos Dokumentumellátó Rendszer, Márai-program) is növekedtek.

A statisztikai adatok szerint a könyvtár látogatottsága, a kölcsönzések száma erősen korrelál az aktuális beszerzésekkel, így várható, hogy növekedik a könyvtár kihasználtsága, és a használók elégedettsége.

Az Egyetemi Könyvtár, mint az egyetem integrált könyvtári rendszerének rendszergazdája és adminisztrátora rendszeresen képzést, konzultációt szervez a könyvtári hálózat könyvtárosainak az egyes modulok használatának elsajátítása érdekében, javítja, kiegészíti a rekordokat, szabályzatokat, tájékoztató anyagokat készít, ezzel támogatva a karok részvételét a közös katalógizálásban.

Tartalomszolgáltatás

ADATBÁZISOK

<http://www.konyvtar.elte.hu/hu/node/410>

2015-ben az EISZ konzorcium keretén belül az ELTE 11 adatbázist fizetett elő bruttó 83,623 MFt értékben (2014-ben 30,3 MFt volt), amelyet az EMMI 66,530 MFt-tal támogatott (2014-ben 25 MFt volt). A fennmaradó összeget egyrészt az ELTE – az önrészek bevezetése, 2009 óta, először – központi forrásból, másrészt a karok saját forrásból finanszírozták. Az Állam- és Jogtudományi Kar polgárai a kar önálló előfizetésében a következő adatbázisokhoz férnek hozzá: Complex Jogtár, BeckOnline, HeinOnline, WestLaw, Max Planck Encyclopaedia of Public International Law. A

Hiányosak a Bölcsészettudományi Kar összesített adatai, mivel néhány intézeti, tanszéki könyvtár még nem szolgáltatott információt.

Ugyancsak mellékletként csatoljuk a kari könyvtárak szöveges beszámolóit. (ld. 2. sz. melléklet)

Pedagógiai és Pszichológiai Kar az EBSCO SportDiscuss teljes szövegű adatbázist rendeli meg.

EGYPONTOS TARTALOMSZOLGÁLTATÁS

2015. április és október között teszteltük a ProQuest Summon és az EBSCO Discovery Service (EDS) összetett kereső szolgáltatásokat. Az elkészült jelentések alapján az EDS megvásárlása javasolt. A szoftver használatával **egyetlen felületről lehet indítani a keresést az ELTE-n elérhető összes adatbázisban, katalógusban és repozitóriumban.** Ez rendkívül felhasználóbarát és szolgáltatás központú tartalomszolgáltatást tenne lehetővé.

ELTE DIGITÁLIS INTÉZMÉNYI TUDÁSTÁR (EDIT)

<https://edit.elte.hu>

Fontos lépések történtek az év folyamán az EDIT fejlesztése, és a repozitóriumban elhelyezett tartalmak bővítése területén. Megtörtént az alapszoftver verzióváltása, és a szerkezeti átalakítás. A kötelempéldányként szolgáltatott elektronikus doktori disszertációk DOI azonosítót kapnak, jelenleg 111 doktori dolgozat érhető el az adattárban.

Elindult a szakdolgozók feltöltésének folyamata is a Bölcsészettudományi Kar egy tanszékének és a Természettudományi Kar két tanszékének jóvoltából.

Regisztráltunk a nyílt hozzáférésű repozitóriumok jegyzékébe (OpenDOAR), ezzel a világ tudományos közössége számára is láthatóvá válik az ELTE által létrehozott tudásvagyon nyilvános tartalma. Az OpenAIRE kompatibilitás megteremtése pedig az EU-támogatással keletkezett kutatási eredmények, publikációk tárolását teszi lehetővé.

Az Egyetemi Könyvtár, mint az EDIT adminisztrátora rendszeresen képzést, konzultációt szervez a könyvtári hálózat könyvtárosainak, valamint a doktori hivatalok munkatársainak, ezzel támogatva a karokon keletkező tartalmak feltöltését.

Az EDIT 2015-ben 11 330 tétellel gazdagodott, amelyből 351 tétel az MTMT-ből közvetlen feltöltéssel került a repozitóriumba. Az adattárban többek között megjelentek a szakdolgozatok (43 tétel) és az Egyetemi Fotótár fényképei (234 tétel).

Jelentősen bővült a muzeális állomány feldolgozottsága: a Hevenesi – Kaprinai – Pray kollekción és a metszetgyűjtemény teljes egészében, a 185 tételből álló értékes kódexgyűjteménynek pedig közel a fele érhető el az integrált könyvtári rendszerben.

MAGYAR NEMZETI DIGITÁLIS ADATTÁR (MANDA) – ORSZÁGOS DIGITALIZÁLÁSI KÖZMUNKAPROGRAM

A könyvtár 2014 óta részt vesz a MaNDA programban, 2015-ben változóan 6-8 fő foglalkoztatásával. A MaNDA adatbázisban 2015. december 31-ig 1 806 tétel került feltöltésre és további 26 353 tétel vár tömeges feltöltésre: Egyetemi Könyvtári anyagból: 23 749 tétel, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Kari Könyvtárának anyagából 182 tétel, a Bölcsészettudományi Kar Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetének anyagából 1887 tétel, a Tanító és Óvóképző Kar Kari Könyvtárának anyagából 535 tétel.

KOMMUNIKÁCIÓ

Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat Portálja <http://konyvtar.elte.hu>

Az Egyetemi Könyvtár a portál főszerkesztői tevékenységén kívül **elkészítette a nyitvatartási gyűjtőoldalt, ahol az egyetem közel 60 könyvtárának nyitva tartása egy oldalon jelenik meg.** Megkezdődött a portál megújítása, az új verzió várhatóan 2016. májusában indul el. A munka az Egyetemi Könyvtár munkatársának irányításával az EKSZ tagkönyvtárak közreműködésével folyik.

Néhány kari könyvtár (pl. ÁJK, PPK, TTK) rendelkezik saját honlappal is vagy a kar portáljába integrálva vagy teljesen önállóan. Ezeket a tartalmakat folyamatosan frissítik, változó intenzitással (5-60 alkalom).

Közösségi oldalak

Az EKSZ könyvtárai a közösségi oldalakon önállóan jelennek meg saját tartalommal.

Egyetemi Könyvtár – <https://www.facebook.com/eltekonyvtar>.

ÁJK Kari Könyvtár – <https://www.facebook.com/pages/Elte-Ajk-Konyvtar/>

BGGYK Kari Könyvtár – <https://www.facebook.com/eltebggykkonyvtar/>

PPK Kari Könyvtár – <https://www.facebook.com/elteppkkonyvtar/>

TÓK Kari Könyvtár – <https://www.facebook.com/konyvtar.tok.elte.hu/>

TTK Kari Könyvtár – <https://www.facebook.com/eltetkkonyvtar/>

Az Egyetemi Könyvtár **aktív használója és tartalom frissítője a Twitter-nek is** <https://twitter.com/elteek>.

Hírlevelek

Az Egyetemi Könyvtár rendszeresen tájékoztató céllal kibocsát IKR hírlevelet a közös könyvtári rendszerhez kapcsolódó tartalmakkal az EKSZ könyvtárosai számára (évente 5 szám), Oktatói hírlevelet adatbázis hírekkel az ELTE oktatói számára (4 szám) és EKSZ hírlevelet, mely az adott időszakhoz kapcsolódó hírekről, eseményekről (pl. tanfolyamok, rendezvények, határidők) tájékoztatta a könyvtárosokat (5 szám).

A Germanisztikai Intézet Könyvtára 12 olvasói hírlevélben tájékoztatta olvasóit a könyvtár aktuális nyitva tartásáról, szolgáltatások változásáról és egyéb közérdekű információkról.

INTEGRÁLT KÖNYVTÁRI RENDSZER

Az ELTE valamennyi kari könyvtára egy közös integrált könyvtári rendszerben (ALEPH) tárja fel dokumentumait.

Annak érdekében, hogy a rendszerben tárolt adatok a közös munkának és a meghatározó szabványoknak, szabályoknak megfeleljenek az EKSZ a Könyvtári Tanácson belül külön almunkabizottságot működtet. Valamennyi almunkabizottságban minden kar képviselteti magát, a munkaterv szerinti feladatok elvégzésében tevékenyen részt vesznek. Részletes beszámolójukat ld. 3. sz. mellékletben

Néhány tanszék gyűjteménye (pl. ÁJK, BTK) továbbra is csak papír alapú katalógusban vagy más rendszerben van feltárva. A kari könyvtárak és a már IKR-hez csatlakozott intézeti, tanszéki könyvtárak állományában is előfordulnak olyan gyűjtemények

(jellemzően szakdolgozatok), amelyek nem érhetőek el a közös katalóguson keresztül. A karon kívüli könyvtárak vegyes képet mutatnak. Pozitív példaként említhetjük az Eötvös Kollégium Könyvtárát. Az itt őrzött dokumentumok feldolgozása folyamatosan történik az Aleph rendszerbe.

Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat munkatársai az év folyamán összesen 20 804 bibliográfiai rekordot rögzítettek az adatbázisban.

Az elektronikus katalógusban lévő összes bibliográfiai rekord száma 2015. december 31-én 814 507, a példányrekordok száma 1 257 616 volt.

CSATLAKOZÁS HAZAI ÉS NEMZETKÖZI ADATBÁZISOKHOZ

A bibliográfiai leírás szabályait meghatározó előírások következetes betartása lehetővé teszi, hogy az ELTE rekordjai a különböző hazai és nemzetközi adatbázisokban is elérhetőek legyenek.

A Magyar Országos Közös Katalógus — Régi Nyomtatványok (**MOKKA-R**) számítógépes projekt összetett feladatrendszerrel kíván megoldani. A projekt alapvető célja, hogy országos régi nyomtatvány lelőhelyjegyzékként lehessen használni, másrészt elősegítse az ilyen dokumentumok hatékonyabb és gyorsabb feldolgozását. Az adatbázis az 1850 végéig megjelent dokumentumok rekordjait tartalmazza.

A Magyar Országos Közös Katalógus (**MOKKA**) az 1851-től megjelenő dokumentumok adatbázisa, egyúttal a könyvtárközi kölcsönzés alapjául is szolgál.

A MOKKA-ODR adatbázisban elérhető ELTE rekordok száma 2015. december 31-én 476 518 rekord. A 2015 folyamán betöltött rekordszám: 127 675 (ebből 100 000 rekord informatikai probléma miatt nem jelenik meg az adatbázis felületén).

A Matematikai Egyesített katalógus (**MatEK**) a legjelentősebb matematikai, informatikai, statisztikai szakirodalommal rendelkező szakkönyvtárak, felsőoktatási könyvtárak dokumentumait gyűjti össze. Az ELTE könyvtárai közül elsősorban a Természettudományi Kar, az Informatikai Kar és az Egyetemi Könyvtár állományának kijelölt gyűjteményei érhetőek el az adatbázisban.

A kormány 2011 nyarán hozta létre a Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézetet (**MaNDA**) az 1957-ben alapított Magyar Nemzeti Filmarchívum utódjaként. Fő céljuk, hogy egy központi online felületen tegyék közzé a már összegyűjtött, digitalizált és feldolgozott értékeket a legnagyobb állami gyűjteménytől a legkisebb magánmúzeumig.

A Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa (**MATARKA**) a Miskolci Egyetem, Könyvtár, Levéltár, Múzeum által fejlesztett és működtetett, túlnyomórészt Magyarországon megjelenő tudományos és szakmai folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshetőségét és böngészését teszi lehetővé. **Az Egyetemi Könyvtár az ELTE által kiadott időszaki kiadványok cikkeit szolgáltatja az adatbázis számára**, 2015 folyamán összesen 1 083 rekordot. **Ezen kívül a munkafolyamatban az ÁJK Kari Könyvtár vesz részt** a Notarius Hungaricus című folyóirat tartalomjegyzékének szolgáltatásával, amelyhez 2015-ben 1063 rekordot rögzített.

A Bölcsészettudományi Kar Angol-Amerikai Intézet Könyvtára (67 rekord) vesz részt a Humántudományi Tanulmányok és Cikkek (**HUMANUS**) adatbázis építésében.

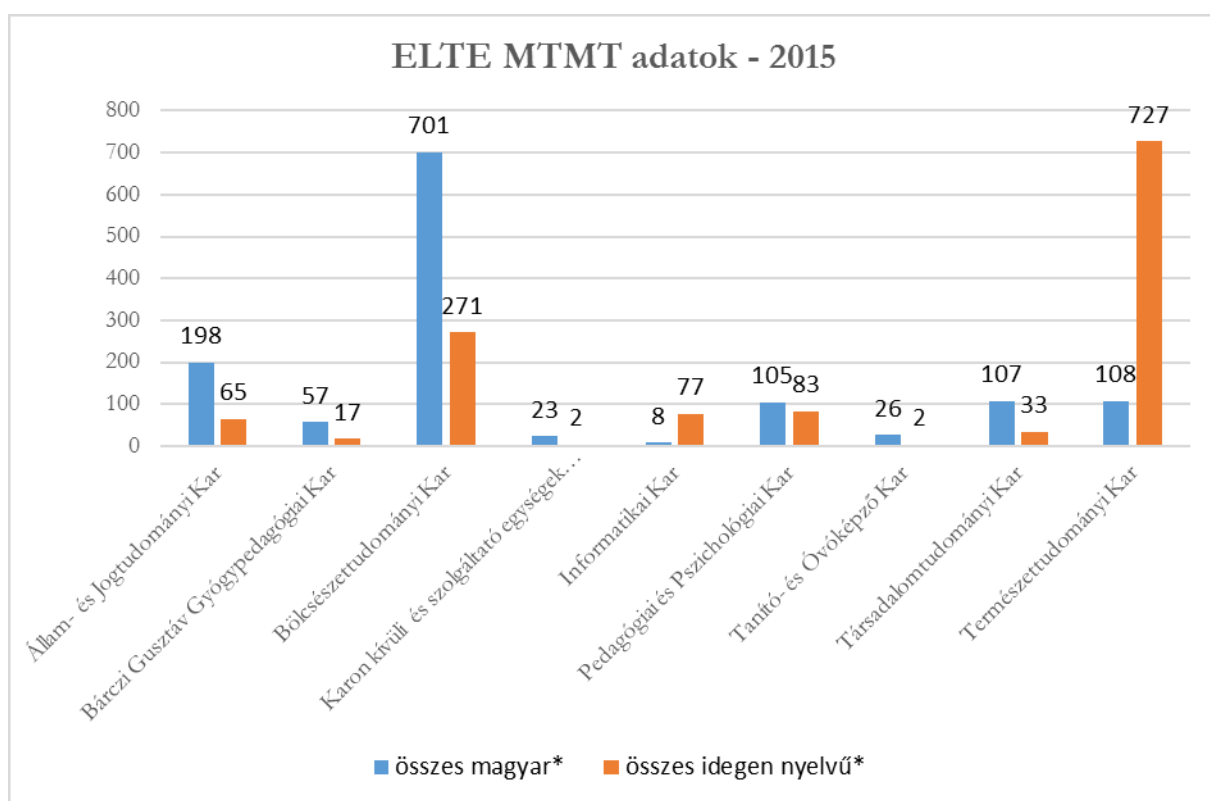

MTMT, tudománymetria, kutatástámogatás

Az Egyetemen működő MTMT adminisztrátori szervezet csak a megfelelő központi támogatások segítségével működhet eredményesen. Ennek érdekében tanácsadással, oktatások tartásával, útmutatók és oktatási anyagok összeállításával, statisztikai adatok szolgáltatásával segítettük az adminisztrátori hálózat és az adatfeltöltők munkáját.

A rendelkezésre álló humán erőforrás:

- Egyetemi Könyvtárban: 2 fő, 1 teljes munkaidőben, 1 fő részmunkaidőben, további 1 fő alkalmanként. (A feladatokra fordított idő 2015-ben: 2414 óra.)
- ELTE könyvtáraiban: 38 könyvtáros adminisztrátor, 1 teljes munkaidőben, a többiek egyéb feladataik mellett változó havi óraszámban.

Az adatok az MTMT központi adminisztrátori által összeállított korábbi KSH-statisztikai lekérdezése szerint, a publikációs adatokat a 2015. évre lekérve:

- a számadatokban csak a tudományos közlemények szerepelnek,
- ezen belül a következő közlemény-kategóriákra szűkítve: magyar és idegen nyelvű könyvek és könyvfejezetek, szakfolyóiratcikkek, elfogadott értekezések, konferencia kiadványok.

Az Egyetemi Könyvtár és a hálózati tagkönyvtárak munkatársai együttműködnek az Adat- és Stratégiai Információkezelési Irodával, a **Stratégiai adatbázis** számára adatokat szolgáltatnak és támogatják az adatbázisba való feltöltést. E mellett az egyetem oktatóit segítik a publikációk **doktori.hu** adatbázisba való áttöltésében.

Informatikai infrastruktúra

EGYETEMI KÖNYVTÁR

Az Egyetemi Könyvtár folyamatosan nagy figyelmet fordít az informatikai infrastruktúra megfelelő színvonalú biztosítására. A közbeszerzési törvény és a nagy értékű eszközök beszerzésére vonatkozó rendelet azonban gyakorlatilag ellehetetleníti az ilyen irányú törekvéseket. Az olvasók kiszolgálásában üzemeltetett nagyteljesítményű fénymásoló vagy a digitalizálást megkönnyítő gyorszkennerek beszerzése 2015. júliusa óta húzódik a fenti adminisztrációs feltételek miatt.

A könyvtár 60 számítógéppel rendelkezik, amelyek átlag életkora 5 év. Az előző évek költségvetési megszorítása miatt az eszközök folyamatos cseréjét nem tudtuk biztosítani. 2014-ben és 2015-ben is 6-6 új számítógépet tudunk vásárolni, amelyek a szinten tartást biztosítják. **Nagy értékű eszközöket – olvasói terminálok, nagy teljesítményű vagy speciális könyvtári szkennerek, nagy teljesítményű olvasói használatba állítható nyomtatók, fénymásolók – évek óta nem szerzett be a könyvtár.**

Az Informatikai Igazgatóság (IIG) biztosítja számunkra a szolgáltatásokhoz kapcsolódó szerveket, tárhelyeket, virtuális webservereket és számítógépes hálózati (kábeles és wifi) kapacitást. Kitűnő és jó együttműködésben dolgozik a két szervezet.

EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

ÁJK

A Könyvtárban összesen 3 szkennerek áll használóink rendelkezésére, melyből 1-et kizárólag oktatóink, dolgozóink használhatnak, 1-et hallgatóink és egyéb látogatóink, ezért ez a gép az olvasóteremben található, valamint 1 db szkennerek csak fogyatékosággal élő hallgatóink számára van fenntartva.

BTK

A könyvtárak számítógépes eszköz parkja sajnos az elmúlt évben sem javult jelentősen, van, ahol komoly nehézséget okoz az Egyetem által előfizetett adatbázisok használatának biztosítása is.

TÓK

A könyvtár minden munkaterületét, szolgáltatását érinti az a tény, hogy gépparkunk teljesen elavult. Továbbra is nagyon nehézkes a nyomtatás és a fénymásolás: vagy festék, vagy valamilyen alkatrész hiányzik a tényleges ellenében igénybe vehető berendezésekből. Sajnos a könyvtáros kollégák munkakörülményei sem sokkal jobbak. Munkaszervezésnél a legfőbb szempont, hogy a viszonylag „gyorsabb”, letöltésre, átemelésre alkalmas gépeket maximálisan kihasználjuk a feldolgozó munkában, az MTMT-be történő feltöltésnél.

Közbeszerzés

Az időszaki kiadványok és a könyvek közbeszerzési pályázatainak könyvtárszakmai paramétereit az Egyetemi Könyvtár kijelölt munkatársai fogalmazzák meg az ELTE Kancellária Közbeszerzési Osztály munkatársaival együttműködve. 2015-ben a Magyarországon közvetlenül nem elérhető, külföldi kiadású tudományos és szakmai dokumentumok közbeszerzésére írtunk ki pályázatot. Az adásvételi keretszerződést decemberben írta alá az Egyetem vezetése és a nyertes Atlantisz Kiadó Kft. A Keretszerződés az aláírás napjától érvényes és hatályos, és 38 000 000 Ft keretösszeg eléréséig, de legfeljebb 24 hónapig tartó keretidőre szól. A szerződés megkötéséig azonban hosszú út vezetett: a pályázati feltételeket 2014 nyarán foglalmaztuk meg, a közzététel az NFÜ többszöri módosítási kérelme miatt, a szerződéskötés pedig az ajánlattevők kifogásai miatt hosszú hónapokig húzódott. Ennek eredményeként az ELTE-n mintegy fél éven keresztül nem lehetett külföldi kiadású könyveket vásárolni.

Hazai és nemzetközi tudományos és szakmai együttműködés

KIADVÁNYCSERE

Az Egyetemi Könyvtár egyik fontos beszerzési forrása a nemzetközi és hazai, hasonló gyűjtőkörrel rendelkező intézmények által csereként átadott dokumentumok köre. Ezen a módon olyan kiadványokhoz is hozzájuthat az Egyetem, melyek nem jelennek meg könyvárusi forgalomban, illetve olyan kis példányszámban férhetők hozzá, hogy csekély az esélye a vétel útján történő beszerezhetőségüknek. A csereként kapott kiadványok minden esetben a gyűjtőkörileg illetékes ELTE könyvtárba kerülnek. A cserekapcsolatok útján külföldi gyűjteményekbe (például a Library of Congress, a Prágai Nemzeti Könyvtár, a Nagyszombati Egyetemi Könyvtár) kerülő ELTE kiadványok tovább növelik intézményünk presztízsét.

A korábbi években rendkívül kis összeget tudott az Egyetemi Könyvtár postai költségekre fordítani, melynek negatív hatása általában 1-2 év késéssel jelentkezik. A 2015. évi ráfordítások jelentősen emelkedtek: összességében ötször nagyobb összeget költhettünk az ELTE által megjelentetett dokumentumok fontos gyűjteményekbe való eljuttatására. 2014-ben 39 100 Ft postázási költség összesen 20 darab kiadvány elküldését tette lehetővé, 2015-ben 194 043 Ft ráfordítással 227 kiadványt juttatunk el rangos hazai és külföldi könyvtárak, múzeumok, illetve levéltárak számára. (A részletes adatokat lásd a 4. sz. mellékletben.) Az elküldött dokumentumok számának emelkedésével párhuzamosan a következő időszakban valószínűsíthető, hogy növekszik az ELTE számára csereként küldendő kiadványok száma.

A Bölcsészettudományi Kar intézeti könyvtárai közül többen építettek ki kiváló partner kapcsolatokat különböző belföldi és külföldi társintézményekkel. Így a pécsi, szegedi, debreceni egyetemek hasonló intézeteivel, könyvtáraikkal, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont intézeteivel, múzeumokkal (Szentendrei Szabadtéri Múzeum, Néprajzi Múzeum, Budapesti Történelmi Múzeum, Nemzeti Múzeum, Székely Nemzeti Múzeum), levéltárakkal. Jó néhány csere-és ajándék kötet került így a könyvtárakba. A Germanisztikai Intézetet minden évben értékes kötetekkel ajándékozza meg a DGF-Deutsche Forschungsgemeinschaft (Német Kutatási Alapítvány). Az elmúlt évben 5 kötetet kaptak 270.000 Ft értékben. Néprajzi Intézet a belföldi egyetemek könyvtárain

kívül a kolozsvári Magyar Néprajz és Antropológiai Intézet és a Selye János Egyetem könyvtáraival is jó kapcsolatot ápol.

A Távol-keleti Intézet Könyvtára részt vesz a Shanghai Városi Könyvtár Window of Shanghai programjába, és a Korea Foundation könyvadományozási programjának keretén belül az elmúlt évben is kapott ajándék köteteket.

MŰTÁRGYAK KÖLCSÖNZÉSE

A műtárgyak kölcsönzésénél a vonatkozó jogszabályok (A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény; A muzeális intézményekben őrzött kulturális javak kölcsönzéséről, valamint a kijelölési eljárásról szóló 29/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet) az irányadók.

Az Egyetemi Könyvtár unikális állományából 2015 folyamán összesen 9 intézmény számára 17 muzeális dokumentumot adott kölcsön kiállítás céljából, illetve kezdte el intézni a kölcsönzéshez szükséges adminisztrációt.

Részletes adatokat ld. az 5. sz. mellékletben.

ERASMUS

Az Egyetemi Könyvtár 2009 óta vesz részt az ELTE Erasmus programjában, a személyzeti mobilitás alfejezetben. A résztvevők számának folyamatos növekedése mellett **2015-ben összeállítottuk a külföldi, elsősorban határon túli hallgatókat célzó, magyar nyelvű gyakornoki programunkat is, amelyet 2015. december 1-től az egyetem hivatalosan is meghirdet az ELTE partner intézményei felé.** A személyzeti mobilitás keretében 2015 folyamán 2 könyvtáros és egy adminisztratív területen dolgozó kolléga érkezett hozzánk 1 hetes, illetve 2 napos konzultációra a Sapientia ill. a Partiumi Keresztény Egyetemről. A hallgatói gyakornoki programunkra pedig 4 első éves hallgató érkezett szintén a Sapientia Egyetemről, akik „B” szakként vették fel a könyvtár és információtudomány tárgyat az anyaegyetemükön. A gyakornoki idejük nagy részét az Egyetemi Könyvtárban töltötték. E mellett néhány napos tapasztalatot szerezhettek az ÁJK Kari Könyvtárban, a BGGYK Kari Könyvtárban, a BTK különböző központi, intézeti, tanszéki könyvtáraiban és a TTK Kari Könyvtárban. A 2 hónapos gyakornoki munka lezárulta után a pozitív visszajelzéseknek is köszönhetően 2015 őszén már 10 fő érdeklődött a 2015/2016-os tanév tavaszi szemesztere idején elérhető tréningekről. A potenciális résztvevők Erdély, Szlovákia, Lengyelország, Szerbia felsőoktatási intézményeiben tanulnak, illetve a könyvtáraikban teljesítenek szolgálatot.

Erasmus Pályázat keretében Francia a Nyelv és Irodalom Tanszék könyvtárosa lehetőséget kapott, hogy meglátogassa a párizsi Sorbonne Egyetem Könyvtárát.

GYAKORNOKI PROGRAM

Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Könyvtár- és Információtudományi Intézete és az Egyetemi Könyvtár együttműködésének egyik fontos célja, hallgatóinak gyakorlati tapasztalatszerzésének és munkaerő-piaci bekapcsolódásának segítése. **Az Egyetemi Könyvtár nem kizárólag az ELTE hallgatóinak gyakorlati helye,** az ország bármely más intézményéből fogad

egyetemistákat, könyvtár szakos gyakornokok mellett marketing és kommunikáció témakörben is.

2015 folyamán összesen 12 hallgató töltötte szakmai gyakorlatát az Egyetemi Könyvtár különböző osztályain, valamennyien az ELTE hallgatói.

Nagyszámú gyakornokot fogad rendszeresen a BTK Központi Olvasóterem és az egyes intézeti, tanszéki könyvtárak, 2015-ben összesen 44 ELTE-s hallgató töltötte a karon gyakornoki idejét.

E mellett:

- Az ÁJK Kari Könyvtár is fogad évente 2-3 hallgatót.
- A BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézetével együttműködve könyvtárak mindegyike gyakorló helyként szolgál a könyvtár szakos hallgatók számára. Az elmúlt év során összesen 44 hallgató gyarapíthatta tudását és tapasztalatát az információátadásban, a könyvtári rendszerben való tájékozódásban és egyéb könyvtári feladatok elvégzésében.
- A TÓK Kari Könyvtára könyvtári szakmai gyakorlatra fogad hallgatót az ELTE-ről és a BME-ről.
- A TTK Kari Könyvtára rendszeresen fogadta a BTK könyvtár szakos hallgatóit. 2015-ben – erőforrás hiányában – nem fogadtak gyakornokokat. Eddig minden jelentkezőt fogadni tudtak, a jövőben ez kérdéses lesz.

TANULMÁNYUTAK, NEMZETKÖZI TAPASZTALATOK, TOVÁBBKÉPZÉSEK

Staff Trainig Days Library: 2014. május 20-án közép-európai egyetemek vezetői (a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE), a berlini Humboldt Egyetem, a prágai Károly Egyetem, a Varsói Egyetem és a Bécsi Egyetem) aláírták a CENTRAL Egyetemi Hálózat (Central European Network for Teaching and Research in Academic Liaison = Közép-európai Oktatási és Tudományos Hálózat) alapítási dokumentumait. **A hálózat célja, hogy elmélyítse és továbbfejlessze a már meglévő regionális tudományos és oktatási együttműködések, valamint új együttműködési lehetőségeket tárjon fel.** A CENTRAL együttműködés Staff Mobility Program keretében 2015. októberben megrendezésre került a Staff Trainig Days Library c. műhelytalálkozó, melyen az 2 fő képviselte az Egyetemi Könyvtárat.

„Könyvtár, ami összeköt” – Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése: Az Országgyűlés elnöke idén 5. alkalommal hirdette meg a „Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok szakmai együttműködését” célzó programot. Az idei év egyik újítása, hogy az anyaországban élő, fiatal magyar könyvtárosokat is bevonták a programba. Ennek keretében a 10 nyertes pályázó mellett 9 budapesti könyvtár delegáltja részt vehetett az eseményeken. Az egy hónapos programon az Egyetemi Könyvtár 1 fővel képviselte magát.

IGeLU (The International Group of Ex Libris Users) nemzetközi konferencia: A csoport egyik fontos célkitűzése, hogy befolyásolja a szoftver fejlesztését a terméket használók és a cég kölcsönös előnyeinek figyelembevételével. Az Ex Libris termékek felhasználóinak nemzetközi csoportja 2015. évi konferenciájának helyszíne Budapest

volt. Az Egyetemi Könyvtár több munkatársa bekapcsolódott a szervezői munkálatokba valamint több programnak is biztosítottunk helyszínt.

Minőségbiztosítás

A 2015-ben elvégzett feladatok középpontjában a szolgáltatások fejlesztése, és a partnerek elégedettségének mérése volt.

A partnereink elégedettségét vizsgáló kérdőíveink alapján kapott eredmények szerint, a hallgatók és oktatók körében végzett előző felmérésekhez hasonlóan, a legmagasabb elégedettségi értéket a könyvtárosok kapták. Munkájuk megítélésében kiemelkedően pozitív értékelést kapott a szolgálatkészség. Alacsonyabb elégedettséget mutatnak a technikai infrastruktúrára vonatkozó kérdések, valamint a szakirodalommal, a folyóiratokkal, adatbázisok számával való ellátottságra vonatkozó kérdések. A beszerzésre fordított források hiányára utal, hogy a kötelező és ajánlott, valamint az oktatáshoz és kutatáshoz szükséges irodalom használatakor nagy arányban fordulnak a megkérdezettek más könyvtárakhoz illetve máshol fellelhető forrásokhoz.

Megkezdődött az EKSZ portáljának megújítása, az akadálymentes verzió fejlesztése, a portál módosítási igényeinek felmérése.

Folytatódott a korábbi években megkezdett munka: a nem megfelelő tevékenység vizsgálata (panaszkezelés), valamint az EKSZ folyamatainak és folyamatleltárának felülvizsgálata. A panaszkezelés, azaz a nem megfelelő működés vizsgálatának eredményeképpen több beavatkozás történt. Javítottuk az IKR (Aleph) moduljainak működését, a kereső felületet, bevezettük az elektronikus kéréslapot. Felülvizsgáltuk és módosítottuk a kapcsolódó folyamatokat, valamint a közös kommunikációs csatorna, a Kolibri levelező lista karbantartását.

A Zöld Könyvtár program megvalósításának folytatásaként részt veszünk a Környezettudatos Egyetem programban.

A Könyvtári Tanács Minőségirányítási Munkabizottsága 2015-ben személyi és szervezeti változások, valamint munkatársak hiánya miatt az eltervezett feladatait átütemezve valósította meg. A személyi kérdések év végére rendeződtek, a projekt vezetését Bergmann Krisztina a BGGYK Kari Könyvtárának igazgatója vette át, a munkacsoportok kibővültek. Az Egyetemi Könyvtár sikeresen pályázott az NKA Közyűjtemények Kuratóriuma által kiírt Szakmai felkészülés a Minősített Könyvtári cím megszerzésért című kiírt pályázatán. A címért az EKSZ könyvtári közössége együttesen indul 2017-ben, ezért év végén részletes tervet dolgoztunk ki 2016-ra, amely tartalmazza mindazon feladatokat, amelyek elvégzése szükséges a cím megpályázásához.

III. Tevékenység, eredmények, mutatók

Szervezet, személyi állomány, feladatellátás

SZERVEZETI, IGAZGATÁSI KÉRDÉSEK - EGYETEMI KÖNYVTÁR

2015. május 1-vel Kálóczi Katalin lett az Egyetemi Könyvtár kinevezett főigazgatója 2020. április 30-ig. Ezzel a majdnem 2 éves átmeneti vezetési szakasz lezárult.

Az új FTV szerinti **kancellári rendszer bevezetése** jelentős változást okozott az Egyetemi Könyvtár szervezetében és működésében is. Az újonnan elfogadott szabályzatok értelmében jelentősen átalakult a könyvtár működése: az ellenjegyzési jogkör a Kancellária Gazdasági Igazgatóságához, a kertgazdai jogosultság a Rektori

Koordinációs Központhoz, míg az ingatlagazdai jogosultságok a Kancellária Beruházási és Üzemeltetési Igazgatóságához kerültek. **A jogosultságok megváltozásával azonban nem párosult a feladatok és az azokhoz kapcsolódó költségek, pénzügyi kötelezettségek elosztása, újra tervezése, így mintegy átmeneti időszakként a Könyvtár igyekezett a korábbi gyakorlatnak megfelelően működni, gazdálkodni, és az üzemeltetési feladatokat ellátni, azon kereteken belül, amelyeket a 2015. évi költségvetés biztosított.** A megváltozott jogosultságok és feladatok következménye, hogy a szervezet működése átalakult, a korábbi Gazdasági és Üzemeltetési Osztály (GÚO) megszűnt. A Kötészeti és Restaurátor műhely irányítása a Közönségszolgálati Osztály, az üzemeltetési csoport felügyelete ideiglenesen a főigazgató irányítása alá került.

Az új SzMSz hatályba lépése, az új ügyiratkezelési rend bevezetése (ellenjegyzői jogosultságok változása, RKK vezető keretgazdai jogkörének bevezetése, ezzel párhuzamosan a főigazgató jogkörének átalakítása.), és belső személyi változások együttesen eredményezték, hogy a szakmai feladatok sajnálatosan háttérbe szorultak az ügykezelésekkel járó megnövekedett munkák miatt. **Az iktatórendszer több funkcióját használva** nagyobb mértékben váltak visszakövethetővé az iratok, illetve az ügymenet útja is jobban modellezhető. A **kettős irattározás** fenntartása (papír+elektronikus) is megnövekedett adminisztratív terheket ró a kollégákra. **Igazodva a szabályzatokhoz**, a korábbi évekkel ellentétben **több irat kerül iktatásra**, ami szintén hozzájárul a megnövekedett adminisztratív terhekhez. **A szervezet és a feladatok átalakulása a szervezeti és működési szabályzat módosítását igényli, amelyet a közeljövőben, a társszervezetekkel történő konzultáció után lehet elvégezni.**

A szervezeti organogramot ld. az 6. sz. mellékletben

SZERVEZETI, IGAZGATÁSI KÉRDÉSEK - EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

BTK

Az ELTE BTK-n jelenleg 13 intézeti, 5 tanszéki könyvtár működik valamint a Központi Olvasóterem. Ezeken kívül vannak még tanszéki szakgyűjtemények, amelyek azonban nem rendelkeznek könyvtárossal, állandó nyitva tartással, használata kizárólag az adott tanszék oktatói és hallgatói számára lehetséges.

BGGYK

Az egyetemen lezajlott szervezeti átalakulás, a kancellári rendszer kialakítása, valamint a pénzügyi, adminisztratív folyamatok bonyolultsága jelentős többlet terhet jelentettek, az ügyintézésre fordított idő megnövekedett, gátolva a szakmai feladatok ellátást.

PPK

Az egyetemi struktúra átrendeződése, a Kancellária létrehozása és az ezzel kapcsolatos intézkedések természetesen erőteljesen éreztették hatásukat a kari könyvtárak működésének rendjében és munkafolyamataiban is.

A 2015. év első félévében a munkáltatói jogkör gyakorlójává a Kancellár vált, elvonva azt a Kar dékánjától. Munkaügyi szempontból ez sok feszültséghez vezetett, a könyvtáros kollégák nem látták tisztán szerepüket és hovatartozásukat ebben a megváltozott rendszerben.

Az év folyamán a helyzet visszarendeződött és a könyvtárosok munkáltatója ismét a dékán lett, a munkavállalók ettől a közvetlen munkáltatói-munkavállalói viszonytól nagyobb biztonságban érezve magukat végzik munkájukat.

Munkahatékonyság szempontjából a vázolt helyzet a heti beszámolók elkészítésével rótt nagy terheket a kollégákra, különösen a folyamat legelején, amikor valamennyi munkaterületet elemeire bontva kellett beszámolni a végzett tevékenységről.

Amikor ez a rendszer kialakult és biztossá vált, már könnyebb volt a heti jelentések elkészítése és továbbítása a Kancellária felé; ámbár ez is jelentős munkaidő kiesést okozott az összeállítónak minden pénteki napon.

Nem titkoltan örömteli fejleménynek tartja a könyvtár, hogy ez a beszámolási kötelezettség megszűnt, és immáron éves beszámolók szintjére redukálódik.

Pozitív hozadéka is volt viszont a heti jelentésküldési kötelezettségnek: az egyes munkakörök sokkal behatárolhatóbbak és áttekinthetőbbek lettek, több esetben ennek hatására a munkaköri leírások is megváltoztatásra kerültek.

A teljesítménymérés kialakításához is nagy segítséget jelentett, hiszen az így írásba foglalt anyagok könnyen ellenőrizhetővé, számon kérhetővé váltak. Ha nem is ilyen mélységben, de könyvtárunk megtartotta a munkavállalók által nyújtott beszámoltatási fegyelmet: a munkaértekezleteken szóban, határidős feladatok esetén pedig írásban kötelesek az elvégzett feladatokról beszámolni a könyvtárvezetőnek.

Változást hozott szakmai szempontból az a szenátusi döntés is, hogy a kari könyvtárak szakmai felügyeletét immáron az ELTE Egyetemi Könyvtár látja el. Kezdetben ennek az ellenőrzési jogkörnek a körülhatárolhatósága ismeretlen volt a kari könyvtárak előtt, de az utóbbi időben lezajlott egyeztetéseknek köszönhetően világossá vált, hogy a közös szakmai együttműködést érintő területeken lép fel az Egyetemi Könyvtár, mint felügyeleti szerv.

Összességében elmondható, hogy a fent vázolt eseményeknek következtében az év első felében a munkavállalók közt nagy volt a bizonytalanság, hiszen nem tudták pozicionálni saját magukat a szervezetben, bizonyos esetekben elbocsátásoktól féltek.

Az ilyen munkakörnyezet nyilvánvalóan nem tesz jót a minőségi munkavégzésnek és hatékonyságnak. Szerencsére a helyzet mindkét területen rendeződött, és a munkatársak kellő fegyvellemmel és szakmaisággal végezték munkájukat a bizonytalanabb időszakokban is.

Régóta tervben volt már a két könyvtári szolgáltató helyünk egységesítése, ami a jogi háttérrel és a fenntartói ismérveket illeti. A Kazinczy és az Izabella utcai könyvtáraink eddig is egy fenntartó alá tartoztak, és eddig is egy szakmai vezető állt az élükön. A két telephely szervezeti elnevezésében azonban különbségek voltak, így az ezzel kapcsolatos hivatali ügyintézés is nehezkesebb volt, pl. különböző körzetkódok és utalványkódok, különböző bélyegző feliratok, stb.

2015-ben a Kari Tanácshoz fordultunk, és döntésük értelmében 2015. júniusától kezdve a két könyvtár immáron közös néven szerepel: ELTE PPK Kari Könyvtár. (45/2015. (VI.9.) PPK KT határozat a kari könyvtár átalakulásának támogatásáról)

Ehhez kapcsolódóan átalakítottuk az SzMR-ünket (8/2016. (I.26.) PPK KT határozat), a használati szabályzatunkat (9/2016. (I.26.) PPK KT határozat), valamint a gyűjtőköri szabályzatunkat (10/2016. (I.26.) PPK KT határozat).

A telephelyek gyűjteményei természetesen nem olvadnak össze fizikálisan, hiszen azok tudatos és előrelátó állománygyarapítási tervnek megfelelően vannak folyamatosan építve.

A Kazinczy utcai részleg zömében a pedagógiai szakirodalmat tartalmazza, hiszen a pedagógiai képzés abban az épületrészben zajlik. A pszichológiai képzés ezzel szemben az Izabella utcában, így annak a szakirodalmára alapvetően ott férhető hozzá. Átfedések természetesen vannak, valamint az átjárhatóság is teljes mértékben biztosított. A könyvtárközi kölcsönzés ellátásából mindkét telephely egyenlő arányban kiveszi a részét.

2015 novemberében az EMMI utasítására szakfelügyeleti ellenőrzés zajlott a könyvtárban, amelynek célja a nyilvános könyvtári kritériumoknak való megfelelés ellenőrzése volt.

A szakértő kérésére az ellenőrzéshez szükséges dokumentumokat már hetekkel előre megküldtük számára, így személyes megjelenésekor már csak a helyi vizsgálat volt hátra.

A szakértő mindent rendben talált, kivéve a fenntartói nyilatkozatot, amelyre a korábbi ellenőrzéskor nem volt szükség, lévén felsőoktatási könyvtár. Mint kiderült, ezzel ebben az esetben is rendelkezünk kell, úgyhogy Dékán Úr ezt haladéktalanul pótolta.

Az ellenőr tárgyalta a könyvtárvezetővel, a munkatársakkal, valamint a fenntartó képviselőivel is.

Előzetes véleményét a könyvtárnak megküldte, amelyre a könyvtárvezető és a fenntartó rövid írásos formában válaszolt. A hivatalos szakértői vizsgálati eredmény még nem érkezett meg.

TÓK

Más szolgáltató egységekhez hasonlóan könyvtárunk működését is a kancellári szervezet biztosította az év elejétől. Az egyetem új SzMSz-nek elkészültéig rendszeres tájékoztatást adtunk a Kancelláriának, illetve kimutatásokat készítettünk a könyvtár munkaszervezéséről, működéséről. Ezek a feladataink megszűntek, miután a kar dékánja megkapta a felügyelet jogát a könyvtár felett.

TIK

A kancellári utasításnak megfelelően a „Heti jelentés a kari szintű és egyes kari szervezetbe nem tartozó szolgáltató és funkcionális egységek feladatellátásáról” című dokumentumot heti rendszerességgel töltöttük ki és továbbítottuk a kancellária felé.

Minden héten összeírtuk a könyvtári folyamatokból adódó részletes feladatainkat és a következő heti tervünket címsorokba gyűjtve.

LÉTSZÁM GAZDÁLKODÁS – EGYETEMI KÖNYVTÁR

Az Egyetemi Könyvtár dolgozóinak létszáma 2010-től folyamatosan csökken, drasztikus változást azonban a 2013-ban végrehajtott 36%-os költségvetési megvonás okozott.

Míg 2010-ben a dolgozók létszáma 78 fő volt (FTE: 74,75), 2013-ban ez a létszám 55 főre zsugorodott (FTE: 49). A munkatársak nagy részének munkaideje csökkentésre került (6 és 4 órás részmunkaidő), a pótlékokat, juttatásokat a vezetőség elvonni kényszerült, 13 fő került elbocsátásra. 2013 és 2014 folyamán a részmunkaidősök közül többen távoztak, így 2014 végére a létszám 53 főre (FTE: 46,63) csökkent, annak ellenére, hogy 3 részmunkaidős kolléga újra teljes munkaidőben dolgozhatott. **2015-ben, a költségvetési forrás növekedése és az Egyetem vezetésének támogatása lehetővé tette, hogy 13 fő 6 órás részmunkaidős kollégát újra teljes munkaidőben foglalkoztathassunk, illetve hogy az időközben távozó**

részmunkaidős munkatársakat teljes munkaidőben foglalkoztatott kollégákkal pótoljuk. A létszám nem növekedett, de a teljes munkaidőben foglalkoztatottak száma igen, így a változás paramétere javulást mutat. Jelenlegi létszám: 53 fő, FTE: 50,5. A korábbi engedélyezett létszámkeretet (2013:76,5 FTE; 2014: 65,8 FTE) 2015-ben a be nem tölthető státuszhelyek miatt 55,8 FTE-re kényszerültünk csökkenteni. Így jelenleg a be nem töltött álláshelyek száma 5,3 FTE. Feladataink megvalósítását segíti még a többletfeladat elrendeléssel megbízott, más ELTE szervezetekben dolgozó munkatársak alkalmazása is, jelenleg 2 fő, valamint saját munkatársaink többlet feladat végzése is.

Míg az Egyetemi Könyvtár dolgozóinak létszáma radikálisan csökkent, felvetődik a kérdés, hogyan teljesítettük a szakmai feladatok megvalósítását, a szolgáltatások számának emelkedését és minőségének fejlesztését?

A MaNDA projekt által nyújtott lehetőséggel lendíthettük fel a digitalizálási tevékenységünket. 2015-re az engedélyezett létszám lecsökkent ugyan, de júniustól az ELTE Iskolaszövetkezettel történt szerződés keretében hallgatói munkát, valamint a Karrierközpont támogatásával önkéntes munkát veszünk igénybe. A hallgatók a raktárak rendezésében és az olvasói terek felügyeletében vesznek részt.

LÉTSZÁM GAZDÁLKODÁS – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

ÁJK

2015-ben 1 fő könyvtári szakember felsőfokú szakirányú szakképzettséget szerzett, 1 fő pedig angol középfokú nyelvvizsgát. Ezen felül rendszeresen képzik magukat a könyvtáros szakemberek, akik mindig igényesen végzik munkájukat.

BTK

Az elmúlt év során nagy változás történt a könyvtárosok személyében 4-en távoztak, (kiléptek, nyugdíjba mentek, tartósan távol vannak), de szerencsére mindegyikük helyére jöhetett új kolléga.

A BTK HÖK-kel való példás együttműködése keretében 8 hallgató gyakornok; illetve tanszéki demonstrátorok segítette a könyvtárosok munkáját. Elsősorban raktári és olvasószolgálati feladatokat láttak el.

Két könyvtárban önkéntes munka keretében is foglalkoztattak két embert.

BGGYK

A könyvtár munkatársi létszáma 2014-hez képest csökkent. 2014-ben 2, 2015-ben további 2 kolléga távozott a karról, de csak 3 új munkatárs került felvételre. 2014-ben a létszám 6,63, 2015-ben 5,75 fő volt. Munkánkat heti 3x3 órában egy önkéntes munkatárs segíti.

PPK

2015-ben a könyvtár munkaerő állományában jelentős változások történtek, amelyek sok plusz feladatot hoztak ugyan magukkal, azonban meggyőződésem, hogy eredményesség szempontjából igen pozitív változásokat eredményeztek.

Egy fő születési szabadságra távozott, az Ő helyére határozott idejű munkaszerződéssel fel tudunk venni egy régi/új feldolgozó kollégát, aki a 2000-es évek elején már dolgozott könyvtárunkban. A formai és tartalmi feltárás egyaránt a feladatai közé tartozik, magyar és angol nyelven is. Az említett kolléga belépésekor elvégezte az Egyetemi Könyvtár szervezésében tartott Aleph tanfolyamot, így az integrált könyvtári rendszer felelős és szakszerű használata igen hamar megoldottá vált esetében.

Az olvasószolgálatban két munkakörben is változás történt: mindkét könyvtári egységünk olvasószolgálati munkatársa új ember, akik távozó két kolléga helyére kerültek. (Egyikük az ELTE egységén belül maradt, az ÁJK könyvtárában teljesít szolgálatot, másikuk a civil szférában helyezkedett el, jelentősen magasabb munkabérért.)

Az új olvasószolgálati munkatársak betanítása hamar megtörtént, és ennek, valamint magas szintű szakmai képzettségüknek köszönhetően zökkenőmentes volt az átállás. Olvasói visszajelzések alapján megállapítható, hogy a használók kedvelik az új munkatársakat, bizalommal fordulnak hozzájuk akár magyar, akár angol, akár német nyelvű megkeresésekkel. A kollégák nem csak az olvasószolgálati munkából veszik ki a részüket: a feldolgozó tevékenység mindkettejük munkaköri leírásában szerepel. Továbbá átvették a saját üzemeltetésű honlapok szerkesztését és karbantartását, valamint a minőségbiztosítás területén végzett bizonyos feladatköröket is.

Óriási kihívás elé állította a könyvtár munkatársait ez a váltási folyamat, de nyugodtan kijelenthetjük, hogy a könyvtár szakmaisága és hozzáértése ezáltal még erősebbé vált. Nem utolsó sorban pedig a kollektivitás erősödését is magával hozta, hiszen az új embereket be kellett tanítani, meg kellett ismertetni őket a helyi sajátosságokkal és elvárásokkal. És amíg ez tökéletesen ki nem alakult, addig természetesen gyakorta helyettesíteni is kellett más munkakörökben, valamint saját munkaidejük alatt segíteni az új kollégák hatékony munkavégzését.

TTK

A könyvtár személyzete 6 éve folyamatosan csökken. Elsősorban és túlnyomórészt a nyugdíjazások miatt. Így az erőforrás tervezés nem alakítható a könyvtári munkafolyamatoknak megfelelően. Kari méretű szakgyűjteményeink 2 fővel működnek nagy forgalom mellett. Mátrix módon eredményesen működő könyvtári szervezetünkben a munkatársaknak már minden hagyományos és új szakterületen és könyvtári folyamatban helyt kell állniuk amellet, hogy folyamatosan újabb és újabb feladatokat kapunk. Magasan kvalifikált és szakképzett, nagy gyakorlattal és szaktudással rendelkező munkatársak egyre több adminisztrációs feladatot kell, hogy elvégezzenek. Megoldandó az emberi erőforrás mennyiségének és arányainak helyzete.

A KÖNYVTÁROSOK BÉREZÉSE, JUTTATÁSA, ELISMERÉSE – EGYETEMI KÖNYVTÁR

Saját belső vizsgálataink kimutatták, hogy más felsőoktatási intézmények könyvtárosaihoz képest is, nem beszélve a közszférán kívül elhelyezkedettekről, az Egyetemi Könyvtár munkatársainak bérezése, valamint egyéb juttatása rendkívül alacsony, miközben munkaterhelésük magas.

A 2013-ban bekövetkezett költségvetés megvonás következtében a Könyvtár dolgozóinak 36%-a került elbocsátásra, illetve bér-és bérjellegű juttatások elvonására. **A könyvtárban dolgozókra így, annak érdekében, hogy a szolgáltatások fenntarthatók, és mindezen túlmenően még bővíthetők is lehessenek, nagy teher hárult, a megmaradt munkatársi gárda rendkívüli erőfeszítéseket tett. A**

munkakörök nagy része megváltozott, a legtöbben osztott munkakörben, több feladatot párhuzamosan végeznek, miközben szakmai tudásukat folyamatosan fejlesztik, képzéseken vesznek részt. Többfeladatot jelentett 2014-ben a KEOP energetikai pályázat megvalósítása is, a munkatársak többször költöztek, munkaszobát vagy épületet is váltottak, és mindez nem befolyásolta teljesítményüket, munkájuk mennyiségét és színvonalát.

Az utóbbi években sok olyan fiatal, tehetséges kollégát sikerült intézményünkben alkalmazni, akik országos szinten is magas szakmai felkészültséggel rendelkeznek. **Munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy az Egyetemi Könyvtár a szakmában magasabb elismertségre tett szert,** előadásokat, konzultációkat, képzéseket tartanak, fejlesztésekben vesznek részt. **Az Egyetemi Könyvtár jövőbeli magas színvonalú működésének megtartásához elengedhetetlen, hogy ezeket a munkatársakat megtartsuk, a befektetett tudás és a megszerzett készségek intézményünket szolgálják.**

Az Egyetemi Könyvtár dolgozói az utóbbi 3 évben kevés elismerést, mindössze 2 rektori dicséretet kaptak. Ennek oka elsősorban a főigazgató-váltás bizonytalan időszakára is volt. Ugyanakkor tudjuk, hogy egy elkötelezett, lojális munkatárs megtartásának egyik legfontosabb pillére az elismerés, a megbecsülés gesztus értékű kifejezése, amellyel az Egyetem vezetői jelzik azt, hogy szükség van a könyvtárosok munkájára, és fontosnak tartják, hogy az oktatást, kutatást, tanulást támogató kiemelt szolgáltatás, mint amelyet a könyvtárak és a könyvtárosi tevékenység nyújt, hozzájárulnak az Egyetem hírnevének öregbítéséhez, intézményünk sikereihez.

Ebben az évben az Egyetem vezetésének támogatása és a költségvetésünk is lehetővé tette, hogy valamelyest korigáljuk a leírt elmaradást. **A tehetséges, kiemelkedő szakemberek megtartásának érdekében 4 kitüntetési javaslatunkból 3-at elfogadott az Egyetem vezetése, így 1 fő Szenátusi Érdemérmét, 1 fő Trefort Ágoston Emlékplapot, 1 fő pedig Rektori Dicséretet vehetett át. Az Egyetemi Könyvtár vezetése által 2000-ben alapított „Pro Bibliotheca Universitatis” oklevelet 2 fő számára ítélte oda.**

A munkatársak elismerésének, motiválásának másik eszköze, hogy a vezetés biztosítja számukra a szakmai fejlődést. 2013-14-ben pályázati forrásokból a kollégák nagy számban vettek részt szakmai továbbképzéseken, ebben az évben pedig pályázati és saját képzési forrás hiányában a szakmai rendezvényeken való részvételre helyeztük a hangsúlyt.

A KÖNYVTÁROSOK BÉREZÉSE, JUTTATÁSA, ELISMERÉSE – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

PPK

2015-ben is rengeteg pozitív visszajelzés érkezett a könyvtár munkáját illetően, zömében emailben. Ezeket gyűjtjük és rendszerezjük.

Továbbá egyik kollégánk az év folyamán Pro Facultate díjban részesült, amelyet kari ünnepség keretében Dékán Úrtól vehetett át.

Költségvetés, pályázatok, saját bevételek

EGYETEMI KÖNYVTÁR

A bér jellegű kiadás pozitív egyenleget mutat.

2015. évi Bér-, személyi jellegű és munkáltatói járulék kiadás ezer Ft

Megnevezés	Költségvetési adat	Módosított előirányzat	Tény adat	Módosított előirányzat – Tény adat
Bér jellegű	109 406	120 207	115 139	5 068
Munkáltatót terhelő járulékok	30 290	33 941	32 141	1 800
Összesen:	139 696	154 148	147 280	6 868

A bér-, személyi és munkáltatói járulék jellegű kiadások 6 868 e Ft maradvány összegét a kilépések és távollétek miatti bérmegtakarítások, valamint az előző évi bérmaradvány felhasználása eredményezte.

Össességében a támogatás, „0” forrás pozitív egyenleget mutat.

A saját bevétel „1” forrás alakulása

A tervezett bevételt (6 283 345,- Ft) a tényadatok jelentősen meghaladták; 2015-ben 11 493 349 Ft volt. A túlteljesítést elsősorban az épület filmforgatások céljára való bérbeadása, valamint a beázás miatt bekövetkezett káresemények részbeni megtérítése eredményezte. A filmforgatásokat a felújítás miatti bezárás tette lehetővé, ez a bevétel 2016-ban a Könyvtár Nagyolvasójának újranyitása, és a tervezett hosszabbított nyitva tartás miatt várhatóan csökkenni fog.

Az Egyetem új Gazdálkodási Szabályzata szerint a keretgazdai jogosultságot a Rectori Koordinációs Központ gyakorolja, a keretgazdálkodás mindennapi feladatai azonban a Könyvtárra hárulnak.

Mivel a feladatmegosztás keretei az év elején még nem körvonalazódtak pontosan, a Könyvtárban dolgozó gazdasági, pénzügyi alkalmazottak létszáma és felkészültsége tekintetében hiány mutatkozott, a gazdálkodás adminisztratív megvalósítása ebben az évben a korábbiakhoz viszonyítva nehézségeket okozott, többlet terhet jelentett a nem gazdasági-pénzügyi területen dolgozó munkatársak számára is. Nehezítette a gazdálkodás megvalósítását az is, hogy a megváltozott jogosultságokhoz köthető eljárási rendek leírása még javításra szorul. Az ügykezelési folyamatok pontosítása, javítása elengedhetetlen, figyelembe kell venni az intézmények működéséből adódó szempontokat is.

A megemelkedett támogatás és a saját bevételek növekedése, valamint a munkatársak erőfeszítései együttesen hozzájárultak ahhoz, hogy a Könyvtár gazdálkodása stabil, pénzügyi mérlege pozitív.

EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

Az Egyetemi Könyvtáron kívül a kari, központi, intézeti tanszéki könyvtárak nem rendelkeznek önálló költségvetéssel. gazdasági és pénzügyi adataik a kar költségvetésében jelennek meg.

PPK

A könyvtár három forrásból jut saját bevételhez:
beiratkozási díj (2016-tól ez megszűnik)

késedelmi díj
reprográfiai díj

2015-ben bevételeink kb. 570.000 Ft-ot termeltek az ELTE-nek, amelyet rendszeres időközönként, sárga csekken befizetve, a szabályok betartásával beszolgáltattunk az intézmény felé.

Tudomásunk szerint a Kar reprográfiai díjat fizet a területünkön működtetett fénymásológépek után (egy kártyával működő és egy pénzbedobós), ennek nyilvántartása és felügyelete nem a könyvtár hatáskörébe tartozik.

TÓK

	2012	2013	2014	2015
Könyvtári bevételek (eFt)	1.378	1.060	1.338	1.277

Bevételeink azért is csökkentek az elmúlt években, mert a szolgáltatások igénybevétele megváltozott. Drasztikusan visszaesett a fénymásoló berendezések használata. A nyomtatók igénybevételét pedig két tényező határozta meg:

- folyamatosan technikai, alkatrész problémával küzdünk, az egyik nyomtatónkat nem is tudjuk üzemeltetni,
- a HÖK által fenntartott gépteremben olcsóbban nyomtathatnak a hallgatók.

A hallgatói szokások megváltozására reagáltunk: a Magyar Reprográfiai Szövetségnél csökkentettük a jogdíjfizetésre kötelezett reprográfiai eszközök számát.

Üzemeltetés

EGYETEMI KÖNYVTÁR

A 2014-ben lezajlott energetikai beruházás után rektori támogatással megvalósult a **Nagyolvasó megrongálódott Lotz Károly mennyezeti freskók restaurálása**, 16 MFt értékben. Az energetikai pályázat keretében **cserére került a napfénytető**, így a két beruházás után az olvasóknak visszaadott terem régen látott szépségében pompázik.

A felújítás során részben a pályázat keretében, részben saját beruházás keretében az olvasói terek és számos dolgozói iroda kifestésre került, a korábbi Tájékoztató, jelenleg **szabadpolcos kölcsönző helyiségekben a parketta felújítása** is megtörtént.

A költségvetés lehetővé tette a szükségessé váló karbantartások folyamatos elvégzését, az ezekhez szükséges eszközök és anyagok beszerzését, a szükséges karbantartási szerződések meghosszabbítását és megkötését.

Az üzemeltetési feladatok elvégzését a személyi feltételek hiánya akadályozza, a 7/24 órás folyamatos portaszolgálat biztosított, azonban a belső erőforrásból megoldható karbantartásokra csak az év második felében tudtuk a kapacitást növelni a 4 órás karbantartó munkatárs 8 órában történő foglalkoztatásával, ami a Műszaki Főigazgatóság (MűFig) ajánlása szerint még így is kevés.

Folyamatosan takarító hiánnyal küzdünk, a többször meghirdetett álláshelyekre nem volt jelentkező. A megoldás sürgető, mert az Adat- és Stratégiai Információkezelési Iroda és a Quaestura Iroda beköltözésével, a Nagyolvasó újra nyitásával jelentősen megnőtt a látogatói forgalom és az irodák kihasználtsága, a dolgozók létszáma is

megnövekedett. A MüFig-gal 2015-ben kidolgozott takarítási közbeszerzés remélhetőleg orvosolni fog néhány problémát

Folyamatban van a vagyónvédelmi rendszer tervezése is, amelyet a könyvtár átalakult szolgáltatásai, és a beköltöző társszervezetek által használt terek funkciójának megváltozása indokol. **Szintén tervezési szakaszban van az épület akadálymentesítése**, amely mint nyilvános közintézmény, és mint hallgatói szolgáltató pont jogszabályi előírás.

Az ingatlangazdai feladatok a MüFig-hoz kerültek, a feladatok és a költségek megosztásának tervezéséhez konzultáció szükséges, mivel ezek jelenleg még nem tisztáztak.

EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

PPK

A könyvtár hosszú évek óta tolja maga előtt a nyílászárók elöregedésének problematikáját, amelynek ügyében többször fordult a kari vezetéshez. 2015-ben a Kar egy uniós pályázat megnyerésével végre az egész Kazinczy utcai épületben ki tudta cseréltetni a nyílászárókat.

Óriási jelentőséggel bír ez a lépés mind a dolgozók, mind az olvasók kényelme szempontjából. Az utóbbi években több esetben voltunk kénytelenek megengedni az olvasóknak, hogy kabátban vegyék igénybe az olvasóterem szolgáltatásait, és eltekintettünk a kötelező ruhatári használatától. Kénytelenek voltunk így cselekedni, mert az olvasók fáztak a huzatos termekben, a dolgozóinkkal együtt.

A 2015 nyarán lezajlott teljes ablakcsere azonban orvosolta ezt a problémát, és az olvasók visszajelzései is egyértelműen pozitívak. Valamint a dolgozóknak sem kell fázva, több réteg ruhában végezniük mindennapi feladataikat.

Az új lehetőséget kihasználva az olvasótermi bútorzati elrendezést is átalakítottuk kissé, és az így nyert kényelmesebb és tágasabb olvasói tér nagy megelégedést váltott ki a felhasználókból.

Az Egyetemi Könyvtáron kívül a kari, központi, intézeti tanszéki könyvtáraknak nincs önálló üzemeltetési feladatuk. Helyiségeikkel kapcsolatos üzemeltetési feladatok a kar feladatai között jelennek meg.

A Könyvtár évek óta nagy hangsúlyt fektet a környezettudatos életmód kialakítására, és ennek elterjesztésére a Karon belül.

Folyamatosan együttműködünk az Egyetemisták a Környezettudatos Szemléletért elnevezésű csoporttal, és ennek keretében immáron egyértelműen a könyvtár az a hely mindkét kari épületünkben, ahol a veszélyes hulladékot és az elhasznált tonereket gyűjtjük. A könyvtár kollégája segít rendszeresen üríteni a folyosókon a szelektív hulladékgyűjtőket, valamint segédkezik az EKSZ munkájában az elszállítás során.

Állományszervezés

GYŰJTEMÉNYFEJLESZTÉS – EGYETEMI KÖNYVTÁR

A dokumentumvásárlás az Egyetemi Könyvtár Gyűjtőköri Szabályzatában rögzített elveknek megfelelően történik a Szerzeményi Bizottság együttes döntése alapján. 2015-ben összesen 3636 könyv került a könyvtár állományába: ebből 2050 kötetet vásároltunk, a többi kötelezpéldány, ajándék vagy csere. Pozitív változást jelent, hogy a

kedvező költségvetésnek köszönhetően lehetőségünk nyílt a jóval drágább, külföldi kiadású, összefoglaló művek hiánypótló beszerzésére. Ezzel magyarázható, hogy amíg darabszámra nagyjából az előző évi szinten (102,4%) maradt a könyvek gyarapodása, addig a vásárlásukra fordított összeg 194,1%-a a tavalyinak. A kéziratok gyűjteménye 588 könyvtári egységgel gyarapodott, ami elsősorban a doktori disszertációk jogszabályokban előírt módon szolgáltatott darabjait tartalmazza.

Az időszaki kiadványok beszerzése központilag, az Egyetemi Könyvtárban történik. A két közbeszerzési tender keretében 2015-ben összesen 792 cím = 829 példány belföldi (értéke: 9 872 077 Ft) és 704 cím = 704 példány külföldi folyóiratot (értéke: 4 580 006,63 EUR (144 728 199 Ft) fizettünk elő. A központi könyvtár belföldi folyóirat előfizetése kis mértékben csökkent: a 2014. évi 141 címről (értéke 1 048 690,5 Ft) 136 címre (értéke 1 074 522 Ft) változott, a külföldi folyóiratok száma stagnál, mindösszesen 39 cím (értéke 2015-ben 8 117,55 EUR) előfizetésére van lehetőségünk. Közbeszerzésen kívüli belföldi előfizetés az Egyetemi Könyvtárban: 6 cím, 139 645 Ft értékben.

Ugyancsak a költségvetési források emelkedésének eredménye, hogy az év folyamán 3 700 000 Ft értékben pótolhattuk a korábban kényszerűségből lemondott, így csonkán maradt standig order gyűjteményt.

Az Országos Dokumentumellátó Rendszer szolgáltatását támogató összeg ebben az évben 1 000 000 Ft volt. Az összeget teljes egészében dokumentum-beszerzésre fordítottuk.

A Márai-program keretében 1 000 000 Ft értékben válogathattunk a megadott listáról dokumentumokat. A program keretében elérhető kiadványok egy része (főként a gyerekkönyvek) nem illeszthető az Egyetemi Könyvtár gyűjteményébe, ezért is ésszerű az a korábbi döntés, mely lehetővé teszi a forrás megosztását az Egyetemi Könyvtári Szolgálat könyvtárai között. Ezeket a kiadványokat az Egyetemi Könyvtár munkatársai feldolgozzák, mind a formai, mind a tartalmi feltárásukat elkészítik. Az állományba vételre vonatkozó előírások azonban indokolatlanul sok adminisztrációs munkát jelentenek.

A Nemzeti Kulturális Alap Könyvkiadás Kollégiuma pályázatot hirdetett a könyvkiadási tevékenység fejlesztésére. E pályázat eredményeként a kiadók a támogatást nyert művekből meghatározott példányszámot az NKA részére adták át, melyeket a Nemzeti Kulturális Alap könyvtárakban kívánt elérhetővé tenni. A program lebonyolítója a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. A programon a meghívott könyvtárak vehettek részt. Az igénybejelentések összegzése után az NKA Közgyűjtemények Kollégiuma döntött az egyes kötetek átadásáról a könyvtárak számára. Az Egyetemi Könyvtár e program keretében 222 darab könyvet kapott 766 714 Ft értékben. Az állományból kivont dokumentumok száma 66 könyvtári egység (ebből 56 dokumentum a Márai-programban keretében a hálózat könyvtárai számára átadott kiadvány) 138 926 Ft értékben.

2015-ben összesen 5 086 dokumentum formai és tartalmi leírását végeztük el az ALEPH integrált könyvtári rendszerben. A kurrens kiadványok mellett hangsúlyt fektetünk a feltáratlan állományrészek bibliográfiai rekordjainak elkészítésére is. Fontos eredmény, hogy idén az előző években feldolgozott kisnyomtatványok mellett további 814 szurrogátuma vált elérhetővé az interneten. Ezzel a kollekció harmadának (11 000 tétel) feltárása befejeződött. Munkánk egyre fontosabb részévé válik a digitalizált tartalmak

metaadatainak elkészítése. Azonban ahhoz, hogy mindez a kívánt ütemben történjen, további humán erőforrás biztosítása szükséges.

Törlési lista		Törölt tételek összesen		Megjegyzés
iktatószáma	naplószáma	darab	Ft	
/2016 T-106	21073/15	56	124 813,00	Márai 5. (2015) EKSZ
/2016 T-106	21074/15	10 [10 könyv]	14 113,00	Éves selejt 2015-ben
mindösszesen		66	138 926,00	

GYŰJTEMÉNYFEJLESZTÉS – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

ÁJK

A Könyvtár a Gyűjtőköri Szabályzata alapján folyamatosan gyarapítja, és szükség esetén apasztja az állományt, elsősorban a vonatkozó rendelet szerint történő állományellenőrzés kapcsán.

Állománygyarapításra – saját- és pályázati forrásból, a könyvekre, folyóiratokra – összesen 5 888 966 Ft-ot költött a Könyvtár. Ebből 1 902 362 Ft-ot költöttünk belföldi és külföldi könyvekre (339 db), 3 986 604 Ft-ot belföldi és külföldi folyóiratokra. Ezen kívül a Könyvtár 216 db ajándékkönyvet kapott, 733 129 Ft értékben. 2015-ben összesen 555 db könyvvel gyarapodott a Könyvtár állománya. Összesen 146 féle hazai és külföldi folyóirat jár jelenleg a Könyvtárba, 153 példányban; ezen kívül 154 500 Ft értékben kaptunk ajándék- és cserefolyóiratot.

A fiatal oktatók részére kari pályázat útján biztosítandó könyvek beszerzésének lebonyolítását 2015-ben is a Könyvtár vállalta. Ezek a könyvek a tanszéki könyvtárak állományába kerültek.

BGGYK

A könyvtár éves gyarapodását jelentős számban a karon készült szakdolgozatok jelentik. A szabályzat 2011-es módosítását követően, a szakdolgozatok már csak elektronikus formátumban (CD-ROM-on) kerülnek a könyvtárba, így e dokumentumtípus száma évről évre jelentősen nő. A létszámhiány és a leltári munkák miatt a szakdolgozatok egy részének és az ajándékként kapott könyveknek az állományba vételére nem volt kapacitásunk. A leltárra készülve folytattuk az állomány elavult dokumentumainak selejtezését.

Gyarapodás dokumentumtípusonként

Év	könyv	folyóirat	CD-ROM	DVD	Összesen	Külföldi könyv
2012	810	133	332	1	1276	152
2013	310	57	398	7	772	91
2014	556	258	339	0	1153	211
2015	348	16	127	1	492	41

Apasztás dokumentumtípusonként

Év	könyv	folyóirat	CD-ROM	hanganyag	záródolgozat
2012	67	0	0	0	366
2013	150	0	0	0	207

2014	1552	159	1	59	239
2015	979	587	0	3	171

A könyvtár állománya 2015. december 31-én 86042 dokumentumból állt.

BTK

A 2015-os évben összesen 17565 db könyv, 453 féle folyóirat került be a könyvtárak állományába. A könyvek jelentős része ajándék, de oktatói pályázatok részeként vétel útján, illetve az intézeti könyvtárak által kiépített jó partner kapcsolatok révén, cserepéldányokkal is bővült a könyvtárak állománya. A legjelentősebb ajándék Lázár Oszkár Svédországban élő professzor könyvtára volt, mely több mint 7000 kötetből állt, és a Kar több könyvtára is részesült belőle. Magyarországra szállítását az Egyetemi Könyvtárral közösen készített NKA pályázat tette lehetővé. További intézeti könyvtárak, melyek jelentős hagyatékot, ajándékot kaptak:

- Filozófiai Intézet Könyvtára
- Germanisztikai Intézet Könyvtára
- Néprajzi Intézet Könyvtára
- Történeti Intézet Szekfű Gyula Könyvtára

A spanyol tanszék könyvtára megkapta a Spanyol Nagykövetségtől használatra az ott működő könyvtárat. Nem csak a közel 7000 kötet adták át, hanem a könyvek tárolásához szükséges szekrényeket, valamint asztalt, székeket, sőt egy teljes könyvtárosi pultot is. Elektronikus eszközök (projektor és laptop, audio lejátszók, hangfalak) is kerültek a könyvtárba.

Az év második felében a tanszékek jelentős pénzeszeget fordíthattak könyvvásárlásra (250.000 Ft), a dokumentumok azonban csak 2016 elején érkeznek majd meg a könyvtárakba.

PPK

A könyvtár az Egyetemi Könyvári Szolgálat tagja, és mint ilyen, az Aleph integrált könyvtári rendszert használja. A forgalomban lévő teljes állomány gépre van már víve, azonban régi hagyatékok és ajándékba kapott gyűjteményrészek még feldolgozásra várnak. Éppen ezért a kollégák a kurrens és a retrospektív feldolgozást párhuzamosan végzik.

2015-ben nagy erővel folytatódott az Izabella utcai épületben található egyik különgyűjtemény: a Társadalmi Kommunikáció Kutatócsoport gyűjteményének feldolgozása, ahol is a kollégák több száz dokumentumot tártak fel, beleértve könyvek és folyóiratok analitikus feldolgozását is.

Egyik oktatónk különgyűjteményi része, a Zöld Vadon gyűjtemény szintén kb. 200 darabbal gyarapodott, amelyek természetesen bekerültek a katalógusba, formai és tartalmi elemekkel együtt.

Az Illyés Sándor Szakkollégium könyvtára letéti könyvtárként üzemel, ennek új vezetése kapcsán a Szakkollégium könyvtárosai felkerestek bennünket és a szabályos működéshez szakmai segítségünket kérték. A megállapodás értelmében 2016 tavaszán a könyvtár dolgozói a helyszínen elvégzik az állományellenőrzési feladatokat.

Az EKSZ hálózaton belül folyamatosan zajlanak a diplomszűrési munkálatok, amelyből minden kolléga kiveszi a részét. 2015-ben kb. 10.000 dokumentum szűrése és példányadatának átmozgatása történt meg.

Természetesen nem csak sikerek övezik munkánkat, így egyik feldolgozónk sajnálatos módon több olyan rekordot is törölt, amelyet nem szabadott volna. Az Egyetemi Könyvtár illetékesei panasszal éltek, és a probléma felszámolás alatt van.

2015-ben két jelentős összegű pályázati bevételhez jutott a könyvtár a Kar támogatásával, amelyekből összesen 3.615.344 Ft-ért tudtunk könyveket vásárolni. Ehhez adódott még a költségvetési előirányzatból kapott 4.670.979 Ft értékű könyvbeszerzés.

Így mindösszesen 8.286.323 Ft értékű könyvvel, valamint 2.275.876 Ft értékű folyóirattal gazdagodott az állomány az év során.

TÓK

Az elmúlt évekhez képest kiugró eredményeket értünk el az állománygyarapításban: a bevételezett dokumentumok számát és értéket tekintve is. Ennek alapját az a biztos beszerzési keret jelentette, amivel egész évben tudtunk gazdálkodni.

A folyóiratok terén nem történt változás. 2012-es nagy „lemondási hullám” után már nem igazán maradt mozgásterünk. Összesen 62 címet fizettünk elő 66 példányban 882 eFt értékben.

Megkezdtük a tartalmilag elavult általános iskolai tankönyvek állományból történő kivonását. Mivel az 1811 db dokumentum a brossura leltárkönyvben szerepel, így selejtezésüket nem kellett engedélyeztetnünk, köröztetnünk.

Könyv Év	Vétel		Csere		Ajándék		Összesen	
	db	eFt	db	eFt	db	eFt	db	eFt
2012	392	1.462	0	0	167	270	559	1.732
2013	330	516	0	0	468	386	798	902
2014	123	978	0	0	504	1.031	627	2.009
2015	1.120	1.206	0	0	526	780	1.646	1.986

TTK

A TTK Kari Könyvtár állományának nagy része feldolgozásra került már az ALEPH integrált könyvtári rendszerben:

Média: 100 % (könyv)

BIF: 76% (könyv)

Matek: 100% (könyv + folyóirat)

Kémia: 82% (könyv)

Fizika: 83 % (könyv)

Könyveink legsűrűbben, leggyakrabban keresett példányai szabadpolcokon kaptak helyet. A legutóbbi években az állománygyarapítás jelentős része pályázati pénzekből történik. Óriási igény van a hallgatók részéről a legújabb megjelent szakirodalom használatára, akár könyv, akár jegyzet formájában. Egyre több igény jelentkezik a

legalább egy „szemeszterre” kölcsönözhető dokumentumok felől, miután a természettudományi könyvek nagy része nagyon drága.

Szakgyűjteményeinkbe 46 féle magyar és 137 féle külföldi folyóirat jár. A belföldi folyóiratok nagy része nyomtatott formában érkezik a könyvtárba, a külföldi folyóiratok PRINT, PRINT + ON LINE vagy ON LINE formában kerülnek előfizetésre.

A könyvtárban fellelhető folyóiratokat a könyvtár honlapja tartalmazza, a folyóirat lelőhelyével és ismertetővel együtt.

A könyvtári állomány éves gyarapodása dokumentumtípusonként

Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	1 676
Kartográfiai dokumentum (db)	0
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	0
eKönyv (db)	0
Egyéb dokumentum (db)	81

Gyűjteményből tárgyévben apasztott dokumentumok száma dokumentumtípusonként: 1 367.

ÁLLOMÁNYELLENŐRZÉS – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

BGGYK

A kari könyvtár 2015. évi legnagyobb feladata a jogszabályban (3/1975 KM-PM-együttes rendelet) előírt teljes körű állományellenőrzés lebonyolítása volt. Mivel az állományunk több mint 85%-a benne van az Aleph integrált könyvtári adatbázisban, e dokumentumok esetében gépi leltározást végeztünk. A leltár utómunkálatai – a papír alapú leltárkönyvekben a leltározás dátumának bepecsételése, a hiánylisták elkészítése, a záró jegyzőkönyv elkészítése – áthúzódnak a következő évre.

BTK

Állományellenőrzés két könyvtárban zajlott/zajlik. A Régészettudományi Intézet Könyvtárában egy kisebb folyóirat ellenőrzés kezdődött, melynek célja az állományrész felmérése volt, illetve egy beázás miatt a központi olvasótermében található egyik szak ideiglenesen áthelyezésre került, és ezzel egy időben megtörtént a szak leltári ellenőrzése is. A Központi Olvasóteremben tovább folytatódott az évekkel ezelőtt elkezdett teljes körű állományrevízió, melynek során két raktári állomány rész ellenőrzése történt meg.

PPK

Felszámolás alatt vannak a selejtezéskor kiderült hiányosságok: nem minden dokumentumnak volt leltári száma. Az elmúlt évtizedek rossz öröksége ez, amelyet az Egyetemi Könyvtár segítségével megvizsgáltunk, lokalizáltuk a pontos problémát, és a megoldás kivitelezéséhez azonnal hozzáláttunk. A feladat befejezése jócskán átlóg a 2016-os esztendőre is.

RAKTÁROZÁS, ÁLLOMÁNYVÉDELEM – EGYETEMI KÖNYVTÁR

Az Egyetemi Könyvtár a 2014-ben lezajlott energetikai felújítás után 2015. január 5-én részlegesen, a Nagyolvasó freskóinak restaurálása után szeptemberben minden olvasói teret megnyitott a használók számára.

A felújítási munkálatok a teljes épületben egy időben történtek, ezért jól megtervezett logisztikai, állományvédelmi feladatokat kellett végrehajtanunk, hogy a mintegy 1,5 millió dokumentum – köztük a nagy értékű muzeális állomány – ne károsodjon. A január 5-i nyitás is csak részleges nyitás volt, nem minden olvasói teret és raktárt tudtunk birtokba venni, ezek rendezése szeptemberre fejeződött be. A be- és kicsomagolás, valamint **a raktárak rendezése során több mint 3 000 polcfolyóméternyi állomány került megmozgatásra.**

A megújult Nagyolvasó új, kibővített helyben használható kézikönyvtári állománnyal áll a tanulni, kutatni érkező olvasók rendelkezésére. A korábban itt, és a raktárak különböző részlegeiben elhelyezett **18. századi muzeális állomány felújított raktárrészbe került.**

Az olvasói terek és a raktárak átrendezése az olvasók kiszolgálásának javulását, hatékonyságának, gyorsaságának növekedését eredményezte.

A könyvtár teljes raktári állománya 28 400 fm, ebből külső raktárban 4827 fm van. A szabad helyek kb. 3 évnyi gyarapodás tárolására elegendők. Így a jövő egyik fontos feladata új raktári helyek biztosítása.

RAKTÁROZÁS, ÁLLOMÁNYVÉDELEM – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

ÁJK

2015-ben összesen 77 kötetet küldtünk köttetésre 192 300 Ft értékben, házilag 44 db könyvet javítottunk. A könyvtáros kollégák folyamatosan gondozzák a rájuk bízott dokumentumrészlegeket, ahonnan rendszeresen kigyűjtik a javításra, köttetésre szoruló könyveket, folyóiratokat.

Állománymegóvás érdekében a tömörraktárakban klímaberendezés működik, valamint egy hordozható páraelszívó-berendezés. 2015 augusztusában az esőzés miatt beázott a raktári rész, a kárelhárítás, kármegelőzés kapcsán fertőtlenítették a levegőt, a falakat, a raktárhelyiségeket.

BGGYK

Az elmúlt évekhez hasonlóan folytattuk a folyóiratok és a megrongálódott könyvek köttetését. A betervezett kötészeti keret (400.000,- Ft) 104 db szakfolyóirat bekötését és 55 megrongálódott szakkönyv javítását tette lehetővé.

BTK

Néhány könyvtárban sor került az állomány egyes részeinek átcsoportosítására, újra rendezésére. Az Angol-Amerikai Intézet Könyvtárában a szabadpolc egy feltűnő részén alakítottak ki egy részt a népszerű irodalom népszerűsítésére és a kölcsönzői forgalom ösztönzésére, ami kedvező fogadtatásban részesült a használók részéről. A Filozófia Intézet Könyvtárában a doktori-és szakdolgozatok egy egységben való elhelyezését és a helyi nyilvántartásban való felvételét sikerült megoldani. Az Ókortudományi Intézet

Harmatta János könyvtárában megkezdték a szabadpolcon elhelyezett könyvek jelzetelését.

PPK

A nyári felújítási munkálatok során rengeteg kosz keletkezett, amely eltakarításáról a Kar gondoskodott. De a munkálatok során a mindennapos védelmet természetesen a könyvtárosok biztosították, mindig megelőzve a felújítási munkálatokat végző szakembereket, pakolták el, majd vissza mind az olvasótermi, mind a feldolgozó szobák könyvállományát.

A munka során csőtörés is keletkezett, amely esetben a könyvek gyors és szakszerű mentése szintén a könyvtárosok feladata volt. Köszönhetően a gyors és hatékony reakciónak, néhány szakdolgozat sérült csak meg komolyabban, illetve 3 számítógép rongálódott meg, amelyeket előtött az áramló víz.

Köttetésre csak a következő évben lesz módunk, így addig is igyekszünk házilag rendbe tenni azokat a dokumentumokat, amelyek a rengeteg használat során szétesettek, elhasználódtak: spirálozó gépünkkel kb. 100 dokumentumot mentettünk így meg. Valamint ragasztással további több százat.

TTK

Tárgyévben javításban részesült dokumentumok száma: 180.

Könyvtárhasználat

SZEMÉLYES HASZNÁLAT – EGYETEMI KÖNYVTÁR

Személyes használatban a tavalyi évhez képest bekövetkezett növekedés szembeötlő, biztató az érvényes tagsággal rendelkezők számának emelkedése. A 2014-es fél éves zárva tartás még érezteti hatását, de a számok emelkedést mutatnak. 2015-ben 4 330 fő rendelkezett érvényes tagsággal az Egyetemi Könyvtárban, ők 25 388 kölcsönzést és 389 előjegyzési forgalmat bonyolítottak le. Helyben használatban 36 891 dokumentumot szolgáltunk ki.

Könyvtárhasználat	2014	2015
érvényes tagsággal rendelkezők	2850 fő	4330 fő
kölcsönzések száma	15452 db	25388 db
előjegyzés	378 db	389 db
helyben használat	7430 fő	19254 fő
helyben használt dok-ok száma	9126 db	11394 db
muzeális dokumentumok	5809 db	7300 db
olvasótermi könyvkérés	1633 db	2666 db
folyóiratkerés	1684 db	1428 db
dokumentumok összforgalma	24578 db	36891 db

A használt dokumentumok száma kisebb emelkedést mutat az előző évekhez képest, ami annak tudható be, hogy egyre többen online tananyagokat, adatbázisokat használnak. A folyóirat használat nem mutat magas számot 2015-ben, de fontos

információ, hogy a folyóirat raktár májustól vált teljesen hozzáférhetővé a KEOP felújítás után.

A megnövekedett személyes használat mellett a meglévő elektronikus csatornákat (e-mail, csetablak) is használták olvasóink. Többszöri felhívó kampányunk eredményeként a használók önállóan hosszabbítják kölcsönzéseiket az online katalóguson keresztül, így az ilyen irányú kérések csökkentek. A csetablakban 71 kérdést válaszoltunk meg, amelyek egy jelentős része komoly tájékoztatási feladat elé állította a könyvtárosokat, akik a lehető legrövidebb idő alatt megválaszolták a kérdéseket.

A könyvtár olvasók számára biztosított számítógépeinek használata folyamatosan csökken. egyrészt, mert a rendelkezésre álló eszközök elavultak, másrészt saját eszközöket (laptop, táblagép) használnak az olvasók az IIG által biztosított ELTE wifi használatával.

SZEMÉLYES HASZNÁLAT – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

ÁJK

A Kari Könyvtár nyitva tartási óráinak száma szorgalmi időszakban 54 óra hetente, vizsgaidőszakban 57 óra. Szorgalmi időszakban hétfőtől csütörtökig, 9–19 óráig, pénteken és szombaton 9–16 óráig, vizsgaidőszakban pedig hétfőtől péntekig, 9–19 óráig, szombaton 9–16 óráig tart nyitva.

2015-ben: 832 új olvasó iratkozott be a Kari Könyvtárba, oktató, dolgozó, hallgató és külsős. Az olvasók adatait 2012 szeptembere óta rögzítjük az Aleph integrált könyvtári rendszerben. Ez idő óta 3431 fő adatait vittük fel. Aktív könyvtárhasználók száma: 832 fő. A helybeni használat száma 2015-ben 21 767 alkalom volt. A könyvtárlátogatók száma szorgalmi időszakban, főleg a vizsgaidőszak előtti hetekben, átlagosan napi 250–300 fő. A legforgalmasabb hónapok az április, a május, az október és a november.

A Könyvtár csak oktatói és dolgozói számára kölcsönöz, kizárólag könyveket, a kölcsönzött kötetek száma 2015-ben 364 db volt.

BTK

A BTK könyvtárai naponta átlagosan 7 órát vannak nyitva. Ezen idő alatt közel 7000 hallgatót, 600 oktató-kutatót szolgálnak ki.

A megváltozott könyvtárhasználati szokások miatt az elmúlt években a kölcsönzött dokumentumok száma lassan csökken, de a személyes használatok száma jelentősen nem változott.

BGGYK

A könyvtár 2015-ben 226 napon volt nyitva, átlag heti 39 órát, beleértve a Továbbképző Központ által igényelt, szemeszterenkénti 9 illetve 6 szombati ügyeleti napot is. A heti háromszori este 19. óráig tartó nyitva tartást csak önkéntes munkatárs bevonásával tudtuk fenntartani. Bár a látogatók és az aktív használók, illetve a kikölcsönzött dokumentumok száma csökkent (az országos trendekhez hasonlóan), a könyvtárat helyben használók száma növekedett. Sokan tanulni ülnek be az olvasóterembe, folyamatosan kihasználta a 2014-ben kialakított tanulószoba, ahol hallgatóinknak lehetőségük van az együtt tanulásra, a feladatok megbeszélésére.

Év	Látogatók	Helyben olvasók	Kölcsönzött dokumentumok	Beiratkozók	Aktív használó
2011	27074	7717	31047	1933	3216
2012	28874	7834	34977	1905	2540
2013	26429	6635	24347	1824	2331
2014	24530	7005	22673	1936	2266
2015	24039	7069	22553	1800	1826

Tudománymetriai szolgáltatásunk közül, a II. Publikációk feltöltése az MTMT-be, ellenőrzése, admin-láttamozása (érvényesítése, hitelesítése), 2 fő vette igénybe.

PPK

A felújítási munkálatok csúszása miatt a könyvtár nem tudott a szokásos időben, az őszi szemeszter kezdetekor kinyitni, csak október hónap folyamán.

Az ebből keletkező késedelmi díjakat természetesen nem számoltuk fel, és a könyvek visszavétele, valamint a könyvtárközi kölcsönzés ebben az időszakban is folyamatosan biztosított volt.

A könyvtár két telephelyen, a teljes nyitvatartási idő folyamán biztosítja az olvasók dokumentum- és információellátását. Minden kolléga szakmailag magasan képzett, angol nyelvtudással rendelkezik.

A könyvtárba nyilvánossága révén bárki beiratkozhat. Ám a Kari Tanács 2016. január 26-i határozata (9/2016. (I.26.) PPK KT határozat) óta kizárólag ELTE polgároknak kölcsönöz, külsősöknek még térítés ellenében sem. Azért voltunk kénytelenek ezt a döntést meghozni, mert más egyetemek beiratkozott hallgatói gyakorta hosszú hónapokra lefoglaltak egy-egy fontosabb pedagógiai/pszichológiai dokumentumot, megfosztva ezzel saját hallgatóinkat attól, hogy a releváns szakirodalomhoz hozzáférhessenek. Saját intézményünk érdekei és hallgatói nyilvánvalóan a legfontosabbak számunkra, így ezt a szigorítást muszáj volt életbe léptetnünk.

Így is nyitottabbak vagyunk néhány más kari könyvtárnál, hiszen nem csak saját hallgatóinknak kölcsönzünk, hanem valamennyi ELTE polgárnak.

Kiemelkedően jól működik könyvtárunkban a kölcsönzői szolgálat, amelyet - gyesről való visszatérte óta – egyetlen kollégánő igazgat, szemben az addigi kettő munkatárssal. Proaktivitásának és problémamegoldó készségének köszönhetően a tartozó olvasók száma mindössze 3-ra csökkent, és egyre kevesebb a késedelmes olvasók száma. Nem utolsósorban a kölcsönzői teret barátságossá alakította, és napi hírekkel, beszámolókkal színesíti a betérő olvasók életét, akik egyre szívesebben járnak az egyébként meglehetősen szűk és ablak nélküli kölcsönző helyiségbe, a szolgáltatások színvonalának emelése miatt.

Mindkét telephelyünk akadálymentesített, és mindkettőben megtalálhatóak a látássérült hallgatók olvasásához, tanulásához biztosított eszközök. Speciális felolvasóprogram, szkennel és nyomtató áll rendelkezésre.

A kari speciális szükségletű igények koordinátorától minden szemeszter elején megkapjuk a jogosultak névsorát, és a szolgáltatások igénybevételéről pontos kimutatást vezetünk.

A könyvtár külsős látássérült olvasókat is kiszolgál, őket azonban térítés ellenében. Az utóbbi évben más egyetemek hallgatói növekvő létszámban vették igénybe ezen szolgáltatásunkat, mert a Kazinczy utcában lévő nyomtató/szkennel különleges igények

kielégítésére is képes, valamint nagyon gyors ütemben szkennel és nyomtat, akár nagy mennyiséget is.

TÓK

Beiratkozott olvasó (fő): 1926

Könyvtárhasználók száma (fő): 61 650

Kölcsönzött dokumentumok (db): 23642

Helyben használt dokumentumok (db): 69 880

Könyvtárunk forgalmi adataiban tapasztalható csökkenés több okkal is magyarázható:

- megváltoztak a kar hallgatóinak tanulási szokásai,
- egyre több legális és illegális elektronikus forrás és eszköz áll az olvasók rendelkezésére az irodalomhoz való hozzájutásban,
- az általános iskolai oktatásban használt tankönyvek, kiegészítő kiadványok száma lecsökkent,
- az OFI kísérleti tankönyvei, munkafüzetek teljes szöveggel elérhetők az Interneten,
- az elavult könyvtári bútorzat sem a tanulást, sem a közösségi életet nem támogatja,
- számítógépes termünkben több mint tíz éves, a modern keresési technikákra szinte alkalmatlan gépek vannak.

A fenti tényezők hatása leginkább a könyvtárhasználat gyakoriságában és a helyben használt dokumentumok számában mutatkozik meg.

A beiratkozott olvasók száma ugyan csökkent, de az újonnan regisztrált hallgatókét növelni tudtuk. A tanév elején az első évfolyamosoknak tartott könyvtári ismertetések lehetővé tették, hogy több hallgatóhoz jusson el információ szolgáltatásainkról.

TTK

Az ELTE TTK Kari Könyvtár: nem nyilvános kari könyvtár. A könyvtár használói az ELTE polgárai kb. 25-30.000 hallgató és kb. 2.500-2.600 munkatárs, megközelítőleg 30.000 fő.

Olvasóközönsége és használói elsősorban a TTK-n tanuló egyetemi hallgatók, a TTK oktatói, kutatói és egyéb dolgozóiból kerülnek ki.

A heti nyitva tartási órák száma: 37 óra. Valamennyi gyűjteményben egységes nyitva tartás van érvényben, beleértve a hétfői, meghosszabbított nyitva tartást is. A könyvtárat aktívan használók száma: 3.304 fő. Kölcsönzések száma: 26 451.

Fogyatékosággal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma, a fogyatékosággal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma: 8.

KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS, ORSZÁGOS DOKUMENTUMELLÁTÓ RENDSZER - EGYETEMI KÖNYVTÁR

Az Egyetemi Könyvtár által teljesített könyvtárközi kölcsönzési kérések száma: 2015-ben 641 (2014-ben 330); ebből

- eredetiben küldött dokumentumok száma: 2015-ben 509 (2014-ben 248);

- elektronikus formában küldött dokumentumok száma: 2015-ben 132 (2014-ben 82).

KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS, ORSZÁGOS DOKUMENTUMELLÁTÓ RENDSZER - EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

ÁJK

Aktívan részt veszünk a könyvtárközi kölcsönzésben, legtöbbször az ODR-en keresztül. 2015-ben a Könyvtár 49 db könyvet kért eredetiben, 6 db digitális másolatot (összesen 91 oldalt), 13 db lemondott kérés volt, összesen tehát 68 könyvtárközi kérést küldtünk ki, ebből 52 az ODR-en keresztül.

2015-ben a Könyvtártól 13 db könyvet kértek eredetiben, 28 db digitális másolatot (összesen 679 oldalt), 34 db lemondott kérés volt, összesen tehát 75 könyvtárközi kérést teljesítettünk, ebből 62 az ODR-en keresztül.

BGGYK

Olvasóink számára a könyvtárunk állományában nem található dokumentumokat könyvtárközi kölcsönzés útján próbáltuk beszerezni. A csak külföldről beszerezhető dokumentumok megkérésének a Kar, illetve az Egyetem mindenkori pénzügyi kerete szab korlátot.

Könyvtárközi kölcsönzés - küldött kérés

Év	Küldött kérés/ebből ODR-ben	Kapott eredeti dokumentum/ebből ODR-ben	Kapott nyomtatott másolat/ebből ODR-ben	Kapott digitális másolat/ebből ODR-ben
2012	111	98	13	0
2013	107	92	0	3
2014	107	92	0	2
2015	98 / 80	89 / 75	1 / 0	0/0

Könyvtárközi kölcsönzés - beérkezett kérés

Év	Beérkezett kérés/ ebből ODR-ben	Eredetiben küldött dokumentum/ ebből ODR-ben	Küldött nyomtatott másolat/ ebből ODR-ben	Küldött digitális másolat/ ebből ODR-ben
2012	72 / 43	71	1	0
2013	69 / 32	52	0	7
2014	103 / 63	71	3	13
2015	192 / 154	141 /136	11 / 5	13/13

BTK

A karon működő könyvtárak többsége részt vesz az Országos Dokumentumellátó Rendszer működtetésében, könyvtárközi kéréseket továbbítanak, fogadnak és szolgáltatják a dokumentumokat elektronikus vagy nyomtatott formában.

PPK

A könyvtárközi kölcsönzés is biztosított természetesen bárki részére, aki az ELTE-n tanul vagy dolgozik. Ennek a szolgáltatásnak az igénybevétele a digitális robbanás ellenére is óriási, éves szinten 60-70 dokumentumot rendelünk meg magyar könyvtáraktól. Külföldről az Országos Széchényi Könyvtáron keresztül könyveket és cikkeket egyaránt kértünk az elmúlt esztendőben.

Dékán Úr egyetértésével megállapodás született, hogy kevesebb folyóiratot rendelünk, ezt ellensúlyozandó azonban minden konkrét cikk kérését, amely nem teljesíthető magyarországi eléréssel, azt könyvtárközi kérésként kezeljük. Ezzel magyarázható, hogy az év második felében magasabb számú volt ezen kérések száma, és a közeljövőben ez még inkább növekedni fog.

TÓK

Könyvtárközi kölcsönzés terén nagyot léptünk előre: megközelítőleg 50%-os növekedés volt a tőlünk kért és az általunk igényelt dokumentumok számában is.

TTK

Könyvtárközi / ebből ODR-ben szolgáltatott dokumentumok száma: 159/8.

SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS – EGYETEMI KÖNYVTÁR

Az Informatikai Igazgatóság támogatásával 5 éve **wifi-elérést is biztosítunk a teljes épületben**, s így olvasóink saját eszközzel is csatlakozhatnak az egyetem hálózatára, illetve nyílt hálózatra is.

Az olvasók számára elérhető számítógépek száma rendkívül kevés, többségük elavult, ezen a területen a közeljövőben a fejlesztés sürgetővé vált.

Meglévő cédula katalógusainkat – 1,3 millió leírást – bedigitalizáltuk, és januártól közzétettük az interneten. Ezzel **minden, az olvasók által használt hagyományos katalógusunk távolról is elérhetővé vált, összesen több mint 2,5 millió cédula. Jelenleg a teljes állomány adatai elérhetők az interneten**, több szempontú keresést is biztosítanak (betűrend, ETO és tárgyszó).

További új szolgáltatást is indítottunk: online katalógusukon keresztül egy **elektronikus kérőlappal** gyorsabbá, kényelmesebbé tettük az előjegyzéseket, előfoglalásokat, a kölcsönzésre való kikérést, így **olvasóink akár már otthonról is elindíthatják kéréseiket**. Ennek eredményeként **az összes raktári kérés 60%-át ilyen módon bonyolították az olvasók**.

Január óta az olvasótermek állományának átrendezésével **szabadpolcon lehet böngészni és kölcsönözni a frissen megvásárolt és legkeresettebb könyveinket**. Jelenleg **közel 9 000 kötet közül lehet válogatni**. Köztudott, hogy korábban ezekhez csak raktári kiszolgálással, időnként hosszas várakozás után juthattak hozzá olvasóink.

A régiségek és ritkaságok folyamatos digitalizálásával lehetővé válik a kutatók számára, hogy ezeket a dokumentumokat ne csak a könyvtár épületében tanulmányozhassák, hanem távolról, az interneten keresztül is elérhessék.

A közelmúltban megkezdett, és az elmúlt 2 évben folytatott szolgáltatásfejlesztésekkel elértük, hogy a magyarországi felsőoktatási és szakkönyvtárakkal összehasonlítható paraméterek tekintetében jelentős, több évtizedes hátrányt dolgoztunk le.

SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

PPK

2016-ban létrejött az Egyetemen a Fogyatékosügyi Központ, az ELTE Hallgatói Szolgáltató és Sportközpont keretein belül. Kérésükre az eddig beszkenelt, speciális szükségletű hallgatók képzéséhez nélkülözhetetlen tananyagokat átadtuk a Központ részére, akik egy gyűjtőhelyen fogják össze és szolgáltatják az igényelt dokumentumokat. A PPK Kari Könyvtára mintegy 900 ilyen dokumentumot bocsátott az Egyetem rendelkezésére, amelyek digitalizálása több kolléga több éves gyűjtő- és segítő munkájának eredménye.

Az idei évben a fogyatékosügyi keretből, többletfeladat elszámolásával, a Kar honorálni tudta telephelyenként egy-egy kollégánkat, akik részt vesznek a speciális szükségletű hallgatók kiszolgálásában.

TÓK

Új szolgáltatásként bevezetettük a személyes szakdolgozati szaktájékoztatót.

RENDEZVÉNYEK, MARKETING – EGYETEMI KÖNYVTÁR

Az Egyetemi Könyvtár az év folyamán számos rendezvényt szervezett, és aktívan vettünk részt az országos szakmai konferenciákon, konzultációkon.

Országos rendezvénytársorozat keretében részt vettünk a Múzeumok Éjszakája, a Kulturális Örökség Napjai rendezvényein, amelyek keretében tudományos és tudományos ismeretterjesztő, épület bemutató, a könyvtár történetét ismertető előadásokat tartottunk és népszerűsítettük a könyvtár szolgáltatásait. Saját szervezésben két rendezvényen, az Pázmány Napon, és az Egyetemi Könyvtárért Alapítvány rendezvényén kiemelten népszerűsítettük könyv örökbefogadási programunkat, és a birtokukban lévő muzeális örökséget. Ezeken a rendezvényeken 722 látogatót fogadtunk.

Gyakran kerestek fel minket **társszervezetek**: nemzetközi konferenciák résztvevői, a Kárpát-medencei felsőoktatási intézmények és könyvtárak képviselői, iskolák és szakmai testületek, amelyek számára számos bemutatót, könyvtárlátogatást tartottunk magyar és idegen nyelven. Ezeken a rendezvényeken 240 látogatót fogadtunk.

Az **ELTE különböző hallgatói csoportjai** számára könyvtári órákat és szolgáltatás bemutatásokat tartottunk, amelyeken 192 hallgató vett részt.

Üzleti céllal 15 partner kereste fel intézményünket, ezeknek többsége nyomán sikeres együttműködés jött létre, a bevétel szempontjából kiemelhető a filmforgatási célú bérbeadások bevétele.

Legfontosabb saját rendezvényünk, amelyet immár negyedik alkalommal szerveztünk meg a **Hagyományok és Kihívások című konferencia**, amelynek keretében bemutatjuk az Egyetem könyvtárosainak, a felsőoktatási és szakkönyvtárak, valamint az országos könyvtárszakmai szervezetek és az ágazati irányítás képviselőinek az Egyetemi Könyvtárban folyó szakmai munka eredményét. A konferencia látogatottság évről évre növekedik, és pozitív visszhangot vált ki szakmai körökben.

Rendezvényeinknek 3 130 látogatója volt.

Kollégáink az év folyamán összesen 25 előadást tartottak különböző országos és nemzetközi rendezvényeken, konferenciákon (például a sárospataki networkshop-on, a szolnoki Könyvtáros Vándorgyűlésen, a Humboldt Egyetemen rendezett Staff Training Days Library 2015 rendezvényen) valamint hat eseményen szervezőként, rendezőként (például a Budapesten rendezett iGeLU nemzetközi konferencián) tevékenykedtek. A részletes felsorolást a 7. sz. melléklet tartalmazza.

Ezek mellett számos hazai (budapesti és vidéki), illetve nemzetközi szakmai megbeszélésen, konferencián voltunk jelen, ezek közül néhány fontosabb esemény:

- **„Könyvtár, ami összeköt”** – Kárpát-medencei fiatal magyar könyvtárosok együttműködése
- **IGeLU** nemzetközi konferencia, Budapest
- **Jubileumskonferenz, Tradition und Zukunft germanistischer Forschung und Lehre**, Eger
- **II. Rákóczi Ferenc halálának 280. évfordulója**, Szombathely
- **ODR Konferencia**, Tatabánya

RENDEZVÉNYEK, MARKETING – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

ÁJK

2015-ben a Könyvtár szakemberei közül 2 fő vett részt szakmai konferenciákon, összesen 10 alkalommal, 7 féle rendezvényen.

A Kar évente 2 alkalommal rendez könyvbemutatót a Kar oktatóinak publikációiból, melyben szervesen részt vesz a Könyvtár egyik szakembere, összegyűjtve a kiállítandó könyveket.

BTK

A kar könyvtárai hagyományos feladataik mellett sok féle rendezvény számára nyújtottak helyszínt. Elsősorban konferenciák (hazai és nemzetközi), könyvbemutatók, doktori műhelyviták zajlottak. Többen voltak helyszínei a "Tudomány Napja" és a "Kutatók éjszakája" elnevezésű nagy sikerű eseményeknek.

A valódi közösségi térként való működést pedig az jelzi, hogy a tudományos és szakmai rendezvények mellett farsangi, mikulási, karácsonyi ünnepségek helyszínei is voltak a könyvtárak.

A Történeti Intézet Szekfű Gyula Könyvtarából 2 kolléga, a Központi Olvasóteremből pedig egy kolléga tartott különböző konferenciákon előadásokat.

PPK

ELTE-n kívüli rendezvényeken is rendszeresen részt vettünk, többek közt a Széchenyi Könyvtárban, az Egyetemi Könyvtárban, de a vállalkozói szféra területén is, ahol pl. a kommunikációfejlesztés és a motiváció növelése volt a téma.

2015-ben a felújítási munkálatok miatt viszonylag kevés rendezvény lebonyolítására volt lehetőségünk. De így is megrendezésre került négy alkalommal a Zöld Vadon elnevezésű író-olvasó találkozó jellegű beszélgetéssorozat egy-egy fejezete. Ezen belül pedagógiai, neveléstörténeti témákat járnak körül a meghívott vendégek, egy oktatónk és egy könyvtári kolléga moderálása segítségével.

TÓK

A könyvtár képviseltette magát a kari Tudományos Felolvasó Ülésen és két konferencián. Tizenöt szakdolgozati témavezetés és öt tudományos közlemény kapcsolható még egységünkhöz.

Író-olvasótalálkozóink közül ki kell emelni Víg Balázs előadását, melyen két osztály is aktívak közreműködött. Egyik hallgatónk szervezésében Huzella Péter zenés-verses délutánjára láttuk vendégül az egyetemi és az általános iskolai hallgatókat. A projekt hét témájához kapcsolódóan négy alkalomból álló előadássorozatot szerveztünk a Móra Kiadó munkatársaival. Hagyomány már a karon, hogy segédkezünk a Mesemondó verseny lebonyolításában, önálló könyvtáros zsűri is díjazza a résztvevőket.

Könyvtári és tanszéki kurzusok keretében kísértünk hallgatókat a FSZEK Sárkányos Könyvtárába és az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeumba.

TKK

Részt veszünk az MTA KIK és az adatbázis szolgáltatók előadásain, konferenciáin és gyakorlati bemutatóin is.

Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat hagyományos Könyvtáros Szakmai Napját 2015-ben a BTK-n rendezték meg, amelyen a könyvtárunk dolgozói is részt vettek.

A „Hagyományok és kihívások IV.” című országos könyvtárszakmai rendezvényen is képviseltettük könyvtárunkat, 2015. augusztus 31-én az ELTE Egyetemi Könyvtár Nagyolvasójában.

Amennyiben a jelenlegi emberi erőforrás hiányos helyzetben megoldható, részt veszünk olyan rendezvényeken is, amelyek olyan szolgáltatásokat mutatnak be, amelyeket a közeljövőben mi is szeretnénk. Ilyen rendezvény volt pl. a BME-n tartott az E-BOOK-ok kölcsönzéséről szóló is, amelyen 4 kollégánk vett részt.

A 2014-ben a Kémia Szakgyűjteményben megnyílt, felavatott és „Dr. Ezékes Galéria”-nak nevezett Kiállítóterünk fogadott kiállítókat. Így a 2015. évben is rendeztünk kiállításokat. <http://ttklib.elte.hu/galeria/>

Évek óta hagyomány könyvtárunkban a nyári és a téli évadzáró összejövetelünk. Év közben könyvtári közösségünk csak a közösen és azonnal megoldandó szakmai kérdések kapcsán és csak nagyon ritkán lehetnek együtt. A munkatársak 5 helyen dolgoznak és a munkaidő szinte teljes mértékben lefedi a szakgyűjtemények nyitva tartásának idejét.

A közös együttléteket és a közösség építését ezért nagyon fontosnak tartjuk, hiszen egy közösséghez tartozunk, amelyet közösen építünk és alakítunk hatékonyan működő és alkotó közösséggé.

3 művészeti és technikátörténeti kiállítás rendezése.

KÉPZÉS, OKTATÁS, SZAKMAI KÖZÉLET, PUBLIKÁCIÓK, ELISMERÉSEK

KÉPZÉS, OKTATÁS – EGYETEMI KÖNYVTÁR

Az év folyamán 24 db **könyvtári bemutatót**, 9 db **tanórát** tartottunk, ahol összesen 510 fő látogatót fogadtunk. A középiskolások számára tartott órák egy része a könyvtárhasználat minél magasabb szintű elsajátítását célozta meg, ami egyik lehetséges eszköze a hátrányos helyzetű diákok esélyegyenlőségének megteremtésére. A

foglalkozások másik része a kiemelten tehetséges tanulók igényeire fókuszált, a tanórák megtervezése Nemzeti Tehetség Program irányelveivel összhangban történt.

Az integrált könyvtári rendszer egységes, a hazai és a nemzetközi szabályokhoz igazodó használata érdekében évente ALEPH tanfolyamot szervezünk a hálózat könyvtárosai számára. 2015 folyamán három alkalommal tartottunk a közös integrált könyvtári rendszer használatának elsajátítását segítő tanfolyamot az ELTE hálózatának könyvtárosai számára.

Az **MTMT adatbázisának használatát** bemutató 37 képzésen 270 fő vett részt, a BTK szervezésében tartott órákon pedig 983 fő.

EDIT felhasználók számára 6 alkalommal 25 főnek, adminisztrátorok számára 13 alkalommal 21 főnek, doktori hivatalok munkatársai számára 2 alkalommal 3 főnek tartottunk képzést.

Az ELTE Bölcsészettudományi Karán két kollégánk tartott rendszeresen előadásokat: Elektronikus kiadványszerkesztés (2 csoport), Projektmenedzsment (1 csoport), Elektronikus írástechnikák, tipográfia (2 csoport) Bevezetés az elektronikus könyvtárhasználatba (1 csoport) témakörökben.

Két kollégánk tartott előadást az MTA KIK által szervezett továbbképzéseken Digitális könyvtári ismeretek és Digitális archívum fejlesztő kurzus címmel.

KÉPZÉS, OKTATÁS – EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT

ÁJK

A Könyvtár 2015-ben információkeresési ismereteket nyújtó képzésen egy csoport vett részt, összesen 20 fő. A Kar 2015-ben szervezett először elsős hallgatói számára Orientációs Napokat, melynek keretében a Könyvtárunkat is bemutathattuk, összesen 442 főnek. Könyvtárhasználati foglalkozást évente 2–3 alkalommal tartunk kérésre, összesen 30–40 fő részére.

BGGYK

Az első éves hallgatók számára könyvtárhasználati, valamint oktatóink számára EISZ keretében elérhető internetes adatbázisok használatáról órákat tartottunk, illetve az MTMT adatbázis változásairól az adatbázis-használati tréninget. Kérésre tanórák keretében is tartottunk adatbázis-használati képzést. E mellett külön adatbázis-használati tréning időpontokat is hirdettünk az olvasóinknak.

Képzés	alkalom	résztevők száma fő
oktatóknak EISZ, MTMT	1	6
könyvtárhasználat	5	343
adatbázis használat	4	44
EDIT képzés	2	16

BTK

Az intézeti könyvtárak hallgatóik számára tartottak könyvtárhasználati képzést, általában az első éves hallgatóknak, adatbázis tréningekre, bemutatókra is sor került csoportos és egyéni foglalkozás keretében. Több könyvtár dolgozott ki tematikus anyagot (Angol-Amerikai Intézet Könyvtára angolul is) a könyvtárhasználat megkönnyítése érdekében.

TÓK

Ősszel két szabadon választható könyvtári tárgyat hirdettünk meg a hallgatóknak. A felhasználóképzésben kerestük azokat a lehetőségeket, amikor egy-egy tantárgy keretében tudunk könyvtári ismertetőt, adatbázis-bemutatót tartani. A „tömbösítés” hetében a Neveléstudományi tanszék csoportfoglalkozásait használtuk fel könyvtár-bemutatóra. Minden lehetőséget megragadtunk, hogy a tanszékekkel együttműködve és önállóan is rendezzünk kiállításokat, rendezvényeket.

PPK

Alapfokú szerzői jogi tanfolyamon egy fő vett részt, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala szervezésében, amelynek költségeit (30.000 Ft) a Kar állta.

Házon belüli KIR iktató tanfolyamon két fő vett részt, amelynek célja az, hogy minden szervezeti egység a saját dokumentumait maga iktassa, és ezt úgy tegye, hogy az ügyirat intézésének menete a rendszerből tökéletesen követhető legyen. A Dékáni Hivatal segítséget nyújt elakadás esetén, de idén már az iratok túlnyomó részét a könyvtár önállóan iktatta.

A könyvtár 2015-ben is rendszeresen tartott könyvtárhasználati órákat, az oktatók felkérésére. Összesen 6 ilyen alkalom volt, amikor kollégáink a tanóra keretein belül mutatták be a könyvtári szolgáltatásokat, általában a PPK számítógéptermben. Majd ezt követte a helyi bemutató is, a könyvtár termeiben.

Ezen felül MTM és EDIT képzést is szerveztünk, az Egyetemi Könyvtár részvételével, szintén a PPK számítógéptermben, oktatóknak és adminisztrátoroknak egyaránt.

MTMT adminunk rendszeresen tart továbbképzéseket az oktatóknak egyéni igények esetén is, ez kb. havi egy-két alkalmat jelent.

Megnőtt az igény az angol nyelvű előadások iránt is, úgyhogy a következő évben ezt a csoportot is megcélazzuk tanfolyamaink során.

TIK

- MTMT 185 fő egyéni mentorálás
- könyvtári óra 12 db 60 fő
- Adatbázis képzés 6 db 49 fő
- Az új beiratkozott olvasók részére tartunk könyvtárhasználati ismereteket. (830 fő)
- Részt veszünk a természettudományi kommunikáció képzés oktatásában, féléves tantárgyi formában.

Részt szeretnénk venni a szervezett oktatási folyamatban saját féléves tantárggyal is: 2015. második félévére összeállítottunk egy féléves tudánymetriai és könyvtár- és adatbázis használati tananyagot is, amelyen a könyvtár munkatársai tanítanak majd.

SZAKMAI KÖZÉLET

Munkatársaink aktívan részt vesznek országos szakmai és tanácsadó szervezetek munkájában. Képviseljük az Egyetem Könyvtárait az MTMT és az EISZ Program Tanácsban, az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumában, a Magyar Országos Közös Katalógus Egyesületben, a Magyar Aleph-felhasználók Csoportjában, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének több szekciójában valamint a Hungarnet Egyesületben.

PUBLIKÁCIÓK

Jelentős számú saját publikációval és tanulmány készítésével (16 publikáció, 4 szerkesztői, sajtó alá rendezői munka) is hozzájárultunk az Egyetemi Könyvtár tudományos tevékenységéhez, kollégáink tanulmányai jelentek meg országos szakmai folyóiratokban (Könyvtári Figyelő, Magyar Könyvszemle, Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, Könyv, Könyvár, Könyvtáros), színvonalas tanulmánykötetekben, önálló könyvként. Részletezését ld. a 8. sz. mellékletben.

IV. Mellékletek

1. sz. melléklet – Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat éves statisztikai adatai

2. sz. melléklet – A kari könyvtárak szöveges beszámolóí

3. sz. melléklet – Az Integrált Könyvtári Rendszer Almunkabizottságainak összesített beszámolója

4. sz. melléklet – Kiadványcsere az Egyetemi Könyvtárban

Nemzetközi kiadványcsere						
	Küldött			Érkezett		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Kötet (db)	36	15	152	77	99	84
Érték (Ft)	94500	39400	334400	540000	874967	662300
Postaköltség	65405	36600	184043	0	0	0

Belföldi kiadványcsere						
	Küldött			Érkezett		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Kötet (db)	3	5	75	78	37	48
Érték (Ft)	9000	17500	165000	390000	122230	105600
Postaköltség (Ft)	0	2500	10000	0	0	0

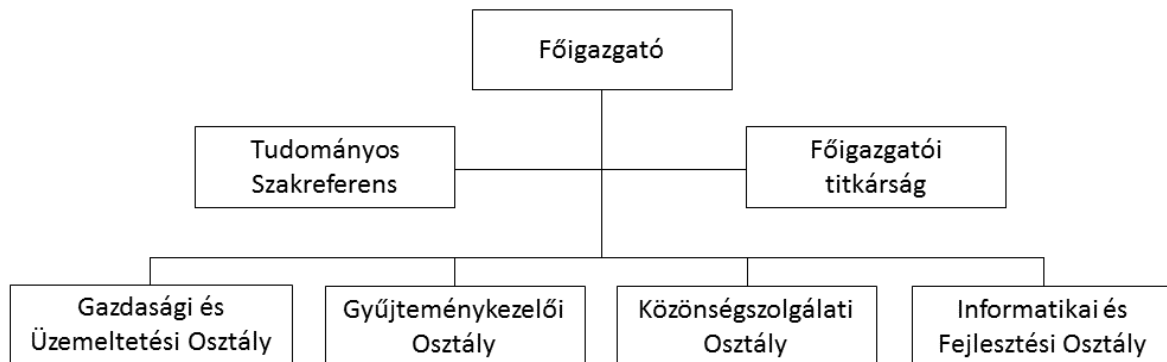
Nemzetközi és belföldi cserepartnerek 2015 során:

Sorszám	Intézmény neve	
	Nemzetközi cserepartnerek	Belföldi cserepartnerek
1.	Bayerische Staatsbibliothek	OSZK
2.	Göttinger Akademie der Wiss.	Szombathely, EK
3.	Bamberg UK	Pécs Tudományegyetem
4.	Südosteuropa Inst.	Wosinszky M. M. Múzeum Szekszárd
5.	Ungvár EK	Kuny D. Múzeum Tata
6.	Biblioteca Centrala Univ. Cluj	Budapest Történeti Múzeum
7.	Universitätsbibl. Graz	Herman O. Múzeum Miskolc
8.	Biblioteka Matice Srpske	Zalaegerszeg, Levéltár
9.	Egyetemi Könyvtár Nagyszombat	MTA Könyvtár
10.	Library of Congress	MTA BTK Irodalomtud. Int.
11.	Egyetemi Könyvtár Helsinki	SZTE Klebelsberg Kvt.
12.	Pozsony EK	MTA BTK Eötvös Kvt.
13.	Erdélyi Múzeum Egyesület Könyvtára	Nyíregyháza, Múzeum
14.	Genova EK	
15.	Iasi EK	
16.	Sapientia, Marosvásárhely	
17.	Nápoly, EK	
18.	Berlin, EK	
19.	Palermo, EK	
20.	Prága, NK	
21.	Martin, EK	
22.	Göttingen, AB	

5. sz. melléklet – 2015. évi műtárgy kölcsönzések listája az Egyetemi Könyvtárban

2015. évi műtárgy kölcsönzések listája (megvalósult és folyamatban lévő ügyek)				
Intézmény	Mit	Meddig	Megjegyzés	Iktatószám
Budapesti Történelmi Múzeum	Ab 84	2016.01.04	egyszer hosszabbítva	ELTE/9304(2014); ELTE/3189(2015)
Budapesti Történelmi Múzeum	Inc. 812.a. , Cod.Lat.115, Inc. 10., B/31		szerződés-kötés folyamatban	ELTE/8649(2015)
Óbudai Múzeum	Ab 228	2016.04.15	egyszer hosszabbítva	ELTE/3834(2015); ELTE/9697(2015)
MTA BTK Zenetudományi Intézet	A 115	2015.09.30		
Forster Majk	RMK I 401, Gc 24	2015.09.30	2014.04.30 óta van náluk	ELTE/4232(2014); ELTE/2521(2015)
Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum	E73-77. kötetek	2016.05.15.	2015.12.01 óta van náluk	ELTE/12074/1(2015)
Néprajzi Múzeum	Gb 10902/1	2016.02.28		ELTE/3194(2015)
Petőfi Irodalmi Múzeum	Altrovandi		szerződés-kötés folyamatban	
Egyetemi Könyvtárért Alapítvány	RMK I 58	2015.03.12	1 napos kölcsönzés	ELTE/3567(2015)

6. sz. melléklet – Az Egyetemi Könyvtár szervezeti organogramja

A Könyvtárvezetők éves jelentései alapján összeállította: Kálóczi Katalin, Székelyné Török Tünde, Varga Klára.

Elfogadta: ELTE Könyvtári Tanács

Hely, idő: Budapest, 2016. február 26.

7. sz. melléklet – Rendezvények, előadások, szervezői munkák az Egyetemi Könyvtárban

Név	Rendezvény neve	Előadó	Szervező	Előadás címe
Székelyné Török Tünde - Szépvölgyi Katalin	Networkshop (Sárospatak)	x		Elektronikus katalógus — papíralapú leltárnapló?
Virág Gabriella	Networkshop	x		Az ELTE repozitóriumának építése
Czinki-Vietorisz Gabriella	Networkshop			IKR munkabizottságok működése az Egyetemi Könyvtári Szolgálatban
Székelyné Török Tünde	Hagyományok és kihívások IV. (Egyetemi)		x	
Szépvölgyi Katalin	Hagyományok és kihívások IV.	x		”... gondjaink tesznek minket bátrakká ..., Időszaki kiadványok e-naplózása az Egyetemi Könyvtárban
Szabó Panna	Hagyományok és kihívások IV.	x		Az elektronikus dokumentumok könyvtári szolgáltatása: kerekasztal-
Virág Gabriella	Hagyományok és kihívások	x		EDIT apró lépései, nagy ugrásai
Czinki-Vietorisz Gabriella	Hagyományok és kihívások	x		A könyvtárhasználók igényeire szabott szolgáltatásfelesztés az
Varga Klára	Hagyományok és kihívások	x		Tervek és tények: az ELTE Egyetemi Könyvtári Szolgálat kulturális szakembereinek képzése a szolgáltatások fejlesztése érdekében című TÁMOP-2.2.10-12/1/KMR
Knapp Éva	Hagyományok és kihívások	x		Miként kaptak jelzetet az ELTE Egyetemi Könyvtár corvinái?
Szépvölgyi Katalin, Mátyás Melinda, Virág Gabriella	IGeLU(Budapest)		x	
Szépvölgyi Katalin, Széles Ágnes	Staff Training Days Library 2015 (Berlin, Humboldt Egyetem)	x		University Library of Eötvös Loránd University Budapest, Hungary
Gulyás Katalin	Kulturális Örökség Napja (Egyetemi Könyvtár)		x	

Név	Rendezvény neve	Előadó	Szervező	Előadás címe
Mátyás Melinda – Széles Ágnes	Kulturális Örökség Napja	x		Kéziratok digitalizálása és feldolgozása az Egyetemi Könyvtárban (A jezsuita tudósok gyűjteményei)
Knapp Éva	Kulturális Örökség Napja	x		Könyvtár a könyvtár előtt. Az ELTE Egyetemi Könyvtár „őskönyvtára” (1561–1635)
Székelyné Török Tünde	Valóságos könyvtár - könyvtári valóság II. (ELTE BTK)	x		Változások, irányok a magyarországi felsőoktatási könyvtárakban
Mátyás Melinda	Valóságos könyvtár - könyvtári valóság II. – Digitalizálás szekció	x	x	Jezsuita tudósok digitalizált kéziratgyűjteményei az ELTE Egyetemi Könyvtárban és lehetséges kutatási témáik
Varga Klára	Valóságos könyvtár - könyvtári valóság II. – Digitalizálás szekció	x		Digitalizálás az Egyetemi Könyvtárban
Székelyné Török Tünde -Boda Gáborné dr. Köntös Nelli (BTK KITI) Szépvölgyi Katalin	Szakmai kávéház DEENK – MKE Bibliográfiai Szekció (Debrecen)	x		Szabványos bibliográfiai rekordok a minőségi szolgáltatás érdekében - közös katalógusépítés tapasztalatai az ELTE könyvtáraiban. Időszaki kiadványok e-naplózása az ELTE Egyetemi Könyvtárban.
Kálóczi Katalin-Boda Gáborné Köntös Nelli (ELTE BTK)- Székelyné Török Tünde	Vándorgyűlés (Szolnok)	x		Szabványos bibliográfiai rekordok a minőségi szolgáltatás érdekében - közös katalógusépítés tapasztalatai az ELTE könyvtáraiban
Székelyné Török Tünde	MTA KIK	x		Digitális könyvtári ismeretek MARC, Dublin Core, szabványok
Virág Gabriella	MTA KIK	x		Digitális archívum fejlesztő kurzus (EDIT-Dspace előadás)
Gulyás Katalin	Múzeumok Éjszakája (Egyetemi Könyvtár)		x	
Székelyné Török Tünde	Múzeumok Éjszakája		x	Végtelen könyvtár (Rosta József kiállítása)
Pálfı Éva	Múzeumok éjszakája	x		Folyóiratraktár bemutatása

Név	Rendezvény neve	Előadó	Szervező	Előadás címe
Knapp Éva- (Tüskés Gábor)	A magyarországi korai felvilágosodás eszmei áramlatai, MTA BTK III (Szeged)	x		A rodostói Rákóczi-könyvtár további rekonstrukciójához
Knapp Éva	Alapítványi Nap az ELTE Egyetemi Könyvtárban	x		Az ELTE Egyetemi Könyvtár bővülő „ősállománya”
Knapp Éva	Előadás és bemutató az ELTE könyvtár szakos hallgatóinak	x		Forrásszerzés – Örökbefogadás
Knapp Éva - (Tüskés Gábor)	A szövegtől a szcenikáig, X. Drámatörténeti konferencia (Eger)	x		Magyar történelmi tárgyú drámák a XVII–XVIII. századi salzburgi bencés színpadon
Knapp Éva	ELTE Pázmány nap	x		Örökbe fogadható Pázmány relikviák
Knapp Éva	Könyvtár, ami összeköt (Egyetemi Könyvtár)	x		Pázmány Péter pozsonyi magánkönyvtára
Összesen:	25 előadás , ebből 1 előadás külföldön [Berlin, Humboldt Egyetem] 6 eseményen szervezői munka , ebből egy rendezvény [IGeLU] nemzetközi			

8. sz. melléklet – Publikációk

Szerző	Cím	Megjelenési adatok	Nyomtatott/elektronikus	Nyelv
Székelyné Török Tünde -Virág Gabriella	Az Eötvös Loránd Tudományegyetem, Digitális Intézményi Tudástára. Az EDIT bemutatása - Két konkrét állományrész feldolgozásának ismertetésével	Tudományos és műszaki tájékoztatás , 2015. (62. évf.) 1. sz. 3-12. p.	nyomtatott	magyar
Mátyás Melinda	MTMT adminisztrátori feladatok megoldása eltérő környezetben	Orvosi könyvtárak 12:(2) pp. 36-44. (2015)	elektronikus, kis példányszámban nyomtatott	magyar
Szabó Panna	Pillanatkép a nyelvatlások egyesítési háttérmunkálatainak állásáról	Bárth M. János – Bodó Csanád – Kocsis Zsuzsanna szerk: A nyelv dimenziói: Tanulmányok Juhász Dezső tiszteletére. Budapest, ELTE BTK [megjelenés alatt, de	nyomtatott	magyar
Szabó Panna	Juhász Dezső nyelvtudományi közleményei	Bárth M. János – Bodó Csanád – Kocsis Zsuzsanna szerk: A nyelv dimenziói: Tanulmányok Juhász Dezső tiszteletére. Budapest, ELTE BTK [megjelenés alatt, de	nyomtatott	magyar
Virág Gabriella	10 dolog, amit EDIT-ről tudni kell.	Hagyományok és kihívások, Budapest, ELTE Egyetemi Könyvtár. 53-59 p.	nyomtatott	magyar
Knapp Éva (szerk.)	Hagyományok és kihívások, Budapest, ELTE Egyetemi Könyvtár, 2015 – „Szakmai hétköznapijaink” . 7–59 p.		nyomtatott	magyar
Knapp Éva – (Tüskés Gábor)	A Fortunatustól a Törökországi levelekig. Válogatott tanulmányok	Budapest, Universitas Kiadó – MTA BTK III, 2015., 703 p. (Tüskés Gáborral)	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	Ismeretlen nagyszombati áhítati nyomtatványok a XVII–XVIII. századból	Magyar Sion, Új folyam VIII./L.(2014/2) 155–161.	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	Esterházy (I.) Pál imádságai	Irodalomtörténeti Közlemények 119 (2015). 289–335. p.	nyomtatott	magyar

Szerző	Cím	Megjelenési adatok	Nyomtatott/elektronikus	Nyelv
Knapp Éva	Ismeretlen 18. századi magyarországi nyomtatványok	Magyar Könyvszemle 131(2015) 337–348.	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	A történeti könyvállományok bővülési lehetősége – ismeretlen nyomtatványok azonosítása 1800 előttről	Hagyományok és kihívások, Budapest, ELTE Egyetemi Könyvtár, 2015, 21–30. p.	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	A mariánus ferencesek könyvtára Mesztegyőn [jegyzetek nélkül, téves táblázatokkal]	Somogyi Honismeret 2014/1–2, 5–29. p.	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	Miként kaptak jelzetet az ELTE Egyetemi Könyvtár corvinái?	Könyv, könyvtár, könyvtáros 24(2015) 5, 36–39. p.	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	Könyvtár – a könyvtár előtt. Az ELTE Egyetemi Könyvtár „őskönyvtára” (1561–1635)	Könyvtári Figyelő 25(61)2015, 3. sz., 354–358. p.	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	A mesztegyői ferencesek koldulókörzete a 18. században	Amicitia, Tanulmányok Tüskés Gábor 60. születésnapjára – Beiträge zum 60. Geburtstag von Gábor Tüskés, szerk. Lengyel Réka, Budapest,	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	„A legfogatosabb imádságok [...]” – Magyarországon és magyarul	Stephanus noster. Tanulmányok Bartók István 60. születésnapjára, szerk. Jankovics József et al. Budapest, reciti, 2015	nyomtatott	magyar
Knapp Éva	A természetleírás a XVII. századi jezsuita poesis-oktatásban	Szörényi László honlapja, Köszöntő írások a 70. születésnapra, 7 p.	elektronikus http://iti.btk.mta.hu/[-]images/szorenyi/irasok/KnappEva-_Szorenyi70.pdf	magyar
Knapp Éva (sajtó alá rend., jegyzetek)	Ujfalusi Judit, Makula nélkül való tükör (1712)	Magyarországi gondolkodók 18. század, Bölcsészettudományok II. Vál., szerk., utószó Tüskés Gábor, Lengyel Réka, Budapest, Kortárs K., 18–23, 986–988. p.	nyomtatott	magyar

Szerző	Cím	Megjelenési adatok	Nyomtatott/elektronikus	Nyelv
Knapp Éva (sajtó alá rend., jegyzetek)	Csuzy Zsigmond, Evangéliomi trombita (1724)	Magyarországi gondolkodók 18. század, Bölcsészettudományok II. Vál., szerk., utószó Tüskés Gábor, Lengyel Réka, Budapest, Kortárs K., 33–38, 991–993. p.		
Knapp Éva (sajtó alá rend., jegyzetek)	Dévay András, Nap után forgó virág (1770)	Magyarországi gondolkodók 18. század, Bölcsészettudományok II. Vál., szerk., utószó Tüskés Gábor, Lengyel Réka, Budapest, Kortárs K., 391–398, 1107–1109. p.		
Összesen:	16 publikáció (ebből 1 önálló kötet), 4 szerkesztői, sajtó alá rendezői munka			